TÜRKİYE DİYANET VAKFI
NİSAN - MAYIS 1998 - SAYI : 57
haber bülteni

"MEDYUN O'NA CEMİYETİ, MEDYUN O'NA FERDİ,
MEDYUNDUR O MASUMA BÜTÜN BİR BEŞERİYET,
YA RAB, BİZİ MAHŞERDE BU İKRAR İLE HAŞRET."

'98 Kutlu Doğum Haftası

TÜRKİYE DİYANET VAKFI

HABER BÜLTENİ

NİSAN - MAYIS '98

SAYI : 57

SAHİBİ

Türkiye Diyanet Vakfı Adına
Mehmet KERVANCI
Genel Müdür

Yayın Koordinatörü

Süreyya BALKIŞ
Genel Müdür Yardımcısı

Yazı İşleri Müdürü

Yusuf ERDOĞDU
Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü

Yayına Hazırlayan

Mehmet Şükrü EROĞLU
Yüksel SEZGİN

Dizgi - Grafik & Mizanpaj

Hasan ÇALIŞKAN

Dağıtım Sorumlusu

Fehmi YILMAZ

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B
06640 Kocatepe - ANKARA
Tel : 417 12 35 • Fax : 417 12 45

Baskı

TÜRKİYE DİYANET VAKFI
YAYIN MATBAACILIK ve TİCARET İŞLETMESİ
Bayındır Sokak No: 55 • Kızılay - ANKARA
Tel: 425 27 75 • Fax : 417 00 09

Renk Ayrımı

ÇAĞDAŞ • 230 65 59 • ANKARA

İÇİNDEKİLER

Başyazı 1

1998 KUTLU DOĞUM HAFTASI 2

Kutlu Doğum Aşı 12

Gül Günü 14

GENÇLİK FORUMU - İslâm ve Demokrasi 16

YARIŞMALAR

- Lise ve Meslek Liseleri Arası Bilgi Yarışması 24
- Balkanlar ve Kıbrıs Türkleri Arasında "Vatan-Millet Sevgisi" konulu şiir yarışması 24
- İlköğretim Okulu Öğrencileri Arası ÇEVRE Konulu Şiir Yarışması 25
- İmam-Hatip Liseleri Öğrencileri Arasında "İslâm ve Demokrasi" Konulu Araştırma Yazısı Yarışması 25
- İslâmî İlimler Araştırma Ödülü 25

PANEL "Eş ve Baba Olarak Hz. Muhammed" 26

Türk Tasavvuf Musikisi Konserleri 33

SEMPOZYUM "İslam ve Demokrasi" 34

Bir Toplantının Ardından -
Müslüman Azınlıklar Toplantısı - *Yakup Üstün* 37

Şube Faaliyetleri 38

Yayınlarımız 48

Başyazı

Mehmet Kervancı • Genel Müdür

İ**nsanoğlu** güzele ve güzelliğe meftundur. Bu, Kur'an'da Cenab-ı Hakkın "Biz insanı en güzel şekilde yarattık..." hitabının tabii bir sonucudur. Tabiidir ki güzel olan, güzele meyledecektir.

İnsan, fıtratında olan bu güzellikleri muhafaza ettiği müddetçe, fiillerinden de güzellikler sadır olacaktır. İnsanın sosyal bir varlık olmasından dolayı, fiillerinden sadır olan bu güzellikler, içinde bulunduğu toplumda da güzelliklerin yeşermesine vesile olacaktır.

Onun içindir ki her toplum, güzel insan yetiştirme hususunda faaliyet gösterir. İnsanın fıtratındaki güzelliklerin yok olmaması için insana ihtimam göstermek şarttır. Aynı zamanda, insanın bu güzelliklerinin serpilip yeşerebilmesi için müsait bir ortama ihtiyaç vardır. Bu ortam da barış, huzur, kardeşlik ve güvenin hakim olduğu bir ortamdır. Dikenlerin ve ayrık otlarının hakim olduğu bir gül bahçesinde gül yetiştirmek ne kadar zorsa; kaos ortamında güzel insan yetiştirmek de o kadar zordur.

Bu sebepledir ki, sağlıklı düşünen her insan, bu ortamı sağlamayı kendisine bir görev bilir ve bu uğurda her türlü çabayı sarfeder. Çünkü onlar bilirler ki çevresindeki huzursuzluklar, bir gün kendilerini de huzursuz edecektir.

Bu hedefe ulaşabilmek için insanın güzel bir modele ve rehbere ihtiyacı vardır. İnsanlık için en güzel rehber, bütün güzellikleri bünyesinde toplayan ve güzel ahlâkı tamamlamak için gönderilen Hz. Peygamber; model ise, Peygamberimizin insanlığa sunduğu modeldir. Çünkü O, tam bir anarşi ve kaos ortamında, insanlık için bir güneş olmuş, çirkinlikleri güzelliklere tebdil etmiştir. İnsanlık O'nun getirdiği yüce değerler ve prensipler doğrultusunda büyük medeniyetler kurmuş, kaybedilen haklarına kavuşmuş, fıtratında var olan yüce değerlerin farkına varmış, kadın erkek Allah'ın ve cemiyetin huzurunda eşit olmanın hazzını tatmıştır.

İslâm Medeniyeti; Kur'an ve Hz. Peygamberin sünnetinden kaynaklanan, evrensel ahlâk ilkeleri ve insan hakları ile ilmî anlayış üzerine bina edilmiştir. Zira, İslâm Medeniyetinin esası; İslâm dininin hikmet ve adaleti üzerine kurulmuş olduğundan, ilmi ve irfanı öğretmiş, zulmü ve zorlamayı yasaklayarak, haksızlıklara karşı koymayı hedef almıştır.

Şurası bir gerçektir ki Cenab-ı Hak, insanın kendisi ile olan ilişkisini iman ve ibadete bağladığı halde, insanın diğer insanlar ve eşya ile ilişkilerini ahlâk ve hukuk kurallarına bağlamıştır. Kamil bir insan, bu ilişkilerini yerli yerince ve dengeli bir biçimde yapan kişidir. İşte Hz. Muhammed, bunu sağlayan ve bize örnek olan insandır.

Biz de Türkiye Diyanet Vakfı olarak; Örnek insan Hz. Muhammed'in evrensel prenseplerini ve insanlığa getirdiği yüce değerleri, günümüz şartlarını da dikkate alarak insanlığa ulaştırmak amacıyla **Kutlu Doğum Haftası**'nı ihdas ettik. Bu haftayı ihdas ederken ana gayemiz, insanlarımızı, huzur, sevgi ve hoşgörü ortamında buluşturarak çığ gibi büyüyen bir sevgi yumağı haline getirmekti. Halkımızın **Kutlu Doğum Haftası** münasebetiyle gerçekleştirilen etkinliklere gösterdiği teveccüh bizleri heyecanlandırmış, ileriye dönük daha kapsamlı faaliyetler gerçekleştirmeye sevketmiştir.

Bu yıl yurtdışında gerçekleştirdiğimiz kutlamalar daha da anlamlıydı. Yıllarca esaret altında kalmış Türk cumhuriyetlerindeki soydaşlarımızın, Hz. Muhammed'in doğum gününü kutlarken duydukları sevinci gözlerinde görmek, o duyguyu onlarla paylaşmak insanlığın ulaşacağı en büyük mutuluklardan birisidir.

İnsanlık, Peygamber sevgisine ve onun getirdiği yüce değerlere her zamankinden daha fazla muhtaçtır. Bu ihtiyacı Milli şairimiz Mehmet Akif de şöyle dile getiriyor:

"Medyun O'na cemiyeti, medyun O'na ferdi,
Medyundur O masuma bütün bir beşeriyet,
Ya Rab, bizi mahşerde bu ikrar ile haşret."

Bu duygularla, sevgi, huzur ve hoşgörü ortamında daha nice Kutlu Doğum Kutlamalarına ulaşmayı diliyorum.

Saygılarımla

1998 YILI KUTLU DOĞUM HAFTASI

Türkiye Diyanet Vakfı; kainatın Efendisi, varlıkların en şereflisi ve Cenab-ı Hakk'ın sevgilisi Hz. Peygamber (S.A.V)'in evrensel risaletini, yüce ahlâkını ve örnek hayatını bütün insanlığa yeni bir ruhla ulaştırmak amacıyla, O'nun doğum günü olan 20 Nisan ve bu günü takip eden bir haftayı 1989 yılında **Kutlu Doğum Haftası** olarak ilân etmiştir.

O yüce şahsiyetin, insanlığın huzuru ve mutluluğu için getirdiği yüce mesajları hafta münasebetiyle insanlığa aktarmanın gayretiyle sosyal, kültürel ve ilmî etkinlikler düzenleyen Türkiye Diyanet Vakfı, bu haftanın 10. yılını kutlamanın grurunu yaşıyor.

Türkiye Diyanet Vakfı bu haftayı idrak ederken, Peygamberler zincirinin son halkası olan Hz. Muhammed (S.A.V)'in insanlık için getirmiş olduğu hak, eşitlik, merhamet, sevgi ve hoşgörü gibi ilâhî ve evrensel prensipleri esas almış, insanların mutlu ve huzurlu olabilmesi için ihtiyaç duyulan insanî ve ahlâki değerleri, toplumun bütün kesimine ulaştırmanın gayretinde olmuştur.

10 yıl gibi kısa sayılabilecek bir zaman içerisinde, değişik faaliyetlerle icra edilen **Kutlu Doğum Haftası**, toplumumuzun beğenisine mazhar olmuş, halkımızdan beklenilenin üstünde ilgi ve destek görmüştür. Türkiye Diyanet Vakfı da, bu haftanın gelenek halinde toplumun bütün kesimleri tarafından bir şenlik ve coşkuyla kutlanmasını temin için, her yıl faaliyet alanını genişleterek bütün yurtta ve hatta yurtdışında icra ettiği etkinliklerle insanlığı bir sevgi atmosferi altında buluşturmayı kendisine gaye edinmiştir.

Bu gaye doğrultusunda, bu yıl onuncusunu gerçekleştirdiğimiz **Kutlu Doğum Haftası** yurt içinde 80 il ve 554 ilçede, yurt dışında ise Almanya, Amerika, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Danimarka, İsveç, Kazakistan, Kırgızistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kırım, Makedonya, Nahçıvan ve Türkmenistan'da olmak üzere, yurtiçi ve yurtdışında toplam 210 panel, 533 konferans, forum, tören, yarışma, konser ve kampanyalarla icra edildi. Programlara yurt içinden ve yurtdışından araştırma görevlisi ve öğretim üyesi düzeyinde seçkin ilim adamları katılarak, değerli fikirleriyle haftaya renk kattılar.

Kutlu Doğum Haftası

Yine Muhteşemdi

Alemlere rahmet olarak gönderilen, insanlığın kurtuluşuna vesile olan, yüce insan, örnek şahsiyet, Nebiler Nebisi Hz. Muhammed (S.A.V)'in doğum günü münasebetiyle Türkiye Diyanet Vakfı'nca idrak edilen Kutlu Doğum Haftası'nın 10.sunun açılışı, 20 Nisan 1998 Pazartesi günü muhteşem bir törenle yapıldı. Törene Devlet Bakanı Hüsamettin Özkan, Başbakan adına Anavatan Partisi Genel Başkan Yardımcısı Agah Oktay Güner, Fazilet Partisi Genel Başkanı İsmail Hakkı Alptekin, Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu, Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Keçiören Belediye Başkanı Turgut Altınok, bazı milletvekilleri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Kur'an-ı Kerim ve İstiklâl Marşının okunmasıyla başlanan açılış töreninde, günün anlam ve önemine binaen konuşmalar yapıldı. Peygamberimiz Hz. Muhammed'in doğum yıldönümünde yapılan bu değerli konuşmaları özetle veriyoruz.

Hüsamettin ÖZKAN
(Devlet Bakanı)

Âlemlere rahmet olarak gönderilen, sevgi, şefkat, merhamet ve hoşgörü timsali Sevgili Peygamberimiz Hz. Muhammed'in anıldığı böyle güzide bir toplantıda aranızda bulunmaktan büyük bir memnuniyet duyduğumu belirtiyor, hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

1989 yılında başlatılan ve bugün 10.sunu icra ettiğimiz bu hafta vasıtasıyla, ülkemizde, bir kültür ve gelenek oluşmuştur. Bu kültür, bizlere, Peygamberimizin yaşantısı, ahlâk ve düşünce yapısı konularında orijinal ve hakiki bilgilere ulaşma imkânı vermektedir.

İnsanlığın barış ve huzuru; Hz. Peygamber'in ve O'nun tebliğ ettiği bidat ve hurafelerden arındırılmış İslâm dininin prensiplerinde saklıdır.

Dinimiz İslâm, her türlü insan ilişkilerini belirleyen ve düzenleyen kurallar ve normlar bütünüdür. Toplumsal yapının gelişmesine paralel olarak, dinimizin, çağdaş ifade, sembol ve metodlarla halkımıza sunulmasının önemi her geçen gün artmaktadır. Dinimizi, bütün boyutlarıyla değerlendirdiğimiz ve bu yollarla insanlığa sunduğumuz zaman, O'nun mükemmelliği daha iyi anlaşılacaktır.

Tabiî ki, bu konularda bizlere en güzel örnek, doğumunun 1427 nci yılını kutladığımız Hz. Muhammed'dir. O, peygamberliğinin yanısıra bir kul, bir baba, bir eş, bir komşu olarak da yaşayışıyla, sözleriyle Müslümanlara ve hatta bütün insanlığa örnek olmuştur ve olmaya devam edecektir.

Dünyamızın yeniden yapılanma arayışları içerisine girdiği ve insanlığın barış ve huzura henüz kavuşamadığı günümüzde, şüphesiz, Hz. Peygamber'e gönderilen ilahî öğretilerin ihtiva ettiği barış, hoşgörü, adalet, yardımlaşma gibi evrensel prensiplerin önemi ve gerekliliği, bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

İnsanlığın Barış ve Huzuru; Hz. Peygamber'in ve O'nun Tebliğ Ettiği Bidat ve Hurafelerden Arındırılmış İslâm Dininin Prensiplerinde Saklıdır.

İslâm barış dinidir; amacı da, yeryüzünde barışı ve insanların dünya ve ahiret mutluluğuna ulaşmalarını sağlamaktır.

Ancak, bu kaynaktan gereği gibi yararlanmayı bilmek ve O'nun sunduğu ruhu iyi kavramak gerekir.

Dini iyi anlayıp anlatabilmek de, bu dinin yegâne tebliğcisi olan Hz. Peygamber'i tanımaktan ve anlamaktan geçer.

Her yıl, geleneksel olarak kutlanan Kutlu Doğum Haftası etkinliklerinin, değerli ilim adamlarımızın fikrî katkılarıyla, böyle yüce bir gayeye hizmet edeceğine, sevgili Peygamberimizin ve O'nun beşeriyete sunduğu yüce değerlerin insanlarımıza layıkıyla anlatılabilmesine imkân hazırlayabileceğine inanıyorum.

Bu vesileyle, Peygamberimizi daha iyi tanıma ve daha çok sevme, O'nun vasıtasıyla bütün insanlara gönderilen yüce dinimizin prensiplerini ve insanlığa kazandırdığı değerleri öğrenme hususunda büyük katkı sağlayacağına inandığım Kutlu Doğum Haftasının amacına ulaşmasını diliyor, böyle bir organizasyonu ülkemizde gelenek haline getiren Diyanet İşleri Başkanlığı ile Türkiye Diyanet Vakfı idarecilerini ve insanlarımızı aydınlatıcı bilgilerinden dolayı bilim adamı, yazar ve düşünürleri kutluyor, bu haftanın, bütün insanlığın barış ve mutluluğuna vesile olması temennisiyle hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Agâh Oktay GÜNER
(ANAP Genel Başkan Yrd.)

Sayın Başbakanımız, bu toplantıya katılan, bu toplantıda gönlündeki büyük Peygamber sevgisini bir kere daha diriltmek isteyen siz değerli kardeşlerime, en iyi dileklerini, sevgilerini ve saygılarını sunma görevini bana verdiler. Bunu arz etmekten şeref duyuyorum.

Diyanet İşleri teşkilatımız ve Diyanet Vakfımız, on yıldan beri bu güzel işi yapıyor. Kutlu Doğum Haftası, bütün insanlığa, bütün İslâm âlemine ve aziz milletimize hayırlı olsun.

İnsanlık, teknolojide büyük mesafe aldı. Hiçbir ilmî araştırma, hiçbir ilmî gelişme Kur'an-ı Kerim'de ifadesini bulan, Kur'an-ı Kerim'de yer tutan ayetlerle çatışmadı. Fizikte, astronomide, kozmografyada, tıpta Allah'ın bize lütfetmiş olduğu Yüce Kitabındaki gerçekler, hakikatler ancak anlaşılır oldu. Yasin Suresinde yer alan ayetlerle, güneşin, ayın ve dünyanın hareketleri, insanlığa 14 asır önce bildirildi. Ama, insanlığın bu hareketleri anlaması için, ilimde büyük mesafe alması ve sabır göstermesi icap etti.

Yüce Peygamberimiz, ahlâkı, kemâline, zirveye eriştirmek için gönderildim buyurdu. O, bir büyük ahlâklı insandı. Allah'ın kendisine verdiği ömrünü; insanlığı uyandırmak, insanlığa hizmet etmek, insanlara sevgiyi öğretmek, ahlâklı olmayı öğretmek, hoşgörüyü öğretmek için seve seve tüketti. O, bize, ilmî talep edin buyuruyordu. O devrin en güçlü aracının binek hayvanları olduğu düşünülürse, Arabistan'la Çin arasındaki mesafeyi takdirlerinize sunuyorum. "Çin'de dahi olsa, ilmi talep edin" buyuruyordu. İlim şuuru, O'nun insanlığa lütfettiği yolun, sönmez ışığıydı. Düşünmek, tefekkür etmek, okumak, insanları sevmek, insanlarla yardımlaşmak ve insanlar arasında asla rengine, ırkına, bulunduğu coğrafyaya göre bir ayırım yapmamak, O'nun bize telkin ettiği büyük mirasın ilahî hikmetleriydi. Çocukları sevmek, kadınları yüceltmek, kadınları saymak, yine O'nun yolunun ışıklarıydı.

İlim şuuru, O'nun insanlığa lütfettiği yolun, sönmez ışığıydı.

Yüce Peygamberimiz, bize ebedi bir ölçü bırakmıştır; hiç ölmeyecekmiş gibi bu dünyaya çalışmak ve yarın ölecekmiş gibi öbür dünyaya çalışmak. İslâm âlemi, bu muhteşem ölçüyü, yaşadığı sürece, teknolojide, ilimde, insan

haklarında, hukukta, dünyanın en büyük medeniyetlerini meydana getirdi. Sosyolojide İbn-i Haldun, devlet felsefesinde Farabi, tıpta İbn-i Sina, matematikte El Cabir ve daha nicesi 18 inci asra kadar Avrupa üniversitelerinde okutuldu. Ama, ne yazık ki, İslâm âlemi, Yüce Peygamber'in bıraktığı muhteşem ölçüyü *"hiç ölmeyecekmiş gibi bu dünyaya, yarın ölecekmiş gibi öbür dünyaya çalışma"* ölçüsünü kaybettiği andan itibaren, dünya ilim âlemine tek eser, tek araştırma, tek teknolojik keşif ve tek büyük eser sunamadı. Bu, bütün İslâm âleminin ve bizim utancımız olmalıdır, yürek yaramız olmalıdır.

Türkiye'de, yetmişbeş yıldır bu ölçünün kavgası veriliyor. Daha doğrusu, bu ölçü için kavgalar icat edilmek isteniyor. Bu ölçü için hiçbir kavgaya lüzum yoktur. Kâinatın, âlemlerin uğruna yaratıldığı ve Allah'ın *"sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım"* iltifatına mazhar olmuş olan Muhammed Mustafa, bizim Yüce Peygamberimizin -salatın, selamın bütün iltifatın sonsuzu O'na olsun- koyduğu bu ölçüyü, yetmişbeş yıl sonra, Türk Milletinin bir evladı, Mustafa Kemâl bize hatırlattı ve dedi ki *"bu dünya için çalışınız."*

Tıpkı gülden, gül kokusunun zuhur ettiği gibi, bizim her halimizden de O Yüce Peygamber'in ahlâkının zuhur etmesi, bizi kurtaracaktır ve Türkiye bu kurtuluşa muhtaçtır. Türkiye, bir büyük manevî kalkınma hamlesine muhtaçtır. İnsanlarımızı kaynaştıracak, coğrafyamızı sevdirecek ve bu vatanı vatan kılanlara bizi ebediyyen minnettar kılacak bir anlayışa muhtaçtır.

Atatürk'ün nutkunu dikkatle okursak, yarıdan fazlasının bu büyük gerçeğe yöneldiği görülür. Ne yazık ki biz, Müslümanlar olarak, Hz. Muhammed'in yüce düşüncesini, ahlâkını ve şahsiyetini tanımadığımız gibi, Nutku ve Mustafa Kemâl'i yoğuran kültürü de tanıyamadık. O sebeple, bugünün Türkiyesinde, Yüce Peygamberimiz, ruhların yücesi, gönüllerin sultanı Hz. Muhammed Mustafa ile O'nun ümmeti, Türk Milletinin büyük evladı Mustafa Kemâl arasında kavga çıkarmak yerine, Yüce Peygamber'in ve değerli devlet adamının, hiç ölmeyecekmiş gibi bu dünyaya, yarın ölecekmiş gibi öbür dünyaya çalışmamız için Allah tarafından bizi uyandırmak, bizi silkelemek ve bize kendi kimliğimizi vermek yolunda birer lütuf, birer ihsan olduğunu anlamakta sayısız fayda vardır.

Bugün, Türkiye'de, fizik rakamlarda büyük başarılar elde ettik. Türkiye'de gelen bütün iktidarlar bu millete güzel hizmetler verdiler. Türkiye, 1950 yılında 480 milyon kilovat/saat elektrik üretiyordu, bugün Türkiye'nin hedefi 150 milyar kilovat/saattir. Şu anda 100 milyar kilovat/saat elektrik üretiyor. Ama, Türkiye insanına ne veriyor? Daha çok insan olmak, daha çok sevmek, acıları bölüşmek; kini, nefreti ve hizmet yolunda karalamayı, iftirayı bir tarafa bırakarak, hepimizin hakkının en az benim hakkım kadar aziz olduğunu bildiren yücelikten ne kadar nasip alıyoruz?

İşte bu haftalar, bu haftalarda verilecek tebliğler, her vesileyle bu büyük ahlâkın, bu büyük düşüncenin insanımıza yayılması ve bizim sade diliyle değil, haliyle, irfanıyla, idrakiyle, yaşayışıyla o büyük güzelliğin neşet ettiği insanlar olmamız, tıpkı gülden, gül kokusunun zuhur ettiği gibi, bizim her halimizden de O Yüce Peygamber'in ahlâkının zuhur etmesi, bizi kurtaracaktır ve Türkiye bu kurtuluşa muhtaçtır. Türkiye, bir büyük manevî kalkınma hamlesine muhtaçtır. İnsanlarımızı kaynaştıracak, coğrafyamızı sevdirecek ve bu vatanı vatan kılanlara bizi ebediyyen minnettar kılacak bir anlayışa muhtaçtır.

Kutlu Doğum Haftasında, bu ölçülerle aziz milletimize huzur, kalkınma, sevgi, Türk ve Müslüman olarak yaratılmanın güzelliğini idrak niyaz ediyor, Yüce Peygamber'in hepimizin şefaatçisi olması duasıyla, niyazıyla, onun sonsuz güzelliğinden hepimize nasip dileyerek, sizleri sevgiyle ve saygıyla selamlıyorum.

Mehmet Nuri YILMAZ
(Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı)

Bizim necatımız, kurtuluşumuz, şahadetimiz Hz. Muhammed'i örnek almaktadır.

Bilindiği gibi, Kelime-i Şahadet, iki cüzden, iki parçadan ibarettir: Birincisi, Cenab-ı Hakk'ın varlığını onaylamak, ikincisi, Hz. Muhammed'in peygamberliğini onaylamak. Demek ki, Peygamber'i onaylamadan din olmaz, iman olmaz, saadet olmaz, hidayet olmaz. O'nun adı, Yüce Mevla'nın adıyla birlikte geçmektedir.

Peygamber'i sevmek, bizim dinimizdir, imanımızdır, kurtuluşumuza vesiledir. Milletimizin gönlünde Peygamber sevgisi kök salmıştır. Biz, onu, her şeyden çok severiz; malımızdan, canımızdan, evladımızdan, her şeyimizden.

Fuzuli, Su Kasidesinde, bu sevgiyi ne güzel ifade eder:

"Saçma ey göz eşkten gönlümdeki odlara su,
Kim bu denli tutuşan odlara kılmaz çâre su."

Gönlümde yanan ateşi söndürmek için gözüm yaş dökme; çünkü, bu derece Hz. Resulullah'ın aşkıyla yanıp yakılan gönüle su çare olamaz.

"Ben lebin müştâkıyam zühhâd kevser tâlibi,
Nitekim meste mey içmek hoş gelir huş-yâre su."

Ben, senin vuslatına talibim, zahitse kevser şarabına. Ne yapalım ki, sarhoşa mey içmek, uyanığa da su hoş gelir.

"Tînet-i pâkini rûşen kılmış ehl-i âleme,
İktidâ kılmış tarîk-i Ahmed-i Muhtâr'e su."

Hz. Peygamber'in mübarek yolu bütün âlemi aydınlatmıştır. Su, Hz. Muhammed (A.S.V.)'ın yoluna uymuştur, onun aşkı uğruna abı revan olmuştur.

"Umduğum oldur ki Rûz-i Haşr mahrûm olmayam,
Çemşe-i vaslın vere ben teşne-i dîdâre su."

Bizim senden umduğumuz, mahşer günü bizi mahrum etmeyesin. Vuslatın çeşmesinden, bu teşne gönüle bir su veresin. Evet, biz ondan bir su istiyoruz; çünkü, hayırdır vermek, karanlık gecede bimara su.

Ne zaman Peygamberimizin mezarını ziyaret etsem, merhum Akif'in Safahat'ındaki Sudanlı ile ilgili yazdığı manzumeyi hatırlarım. Sudanlı, o zamanın şartlarında memleketinden kalkar, Medine'ye doğru yönelir. Aylarca seyahat yapar, tehlikelerle karşılaşır, güneş onu neredeyse öldürecektir, kemiklerini eritecektir. Ama, o, Peygamber aşkıyla yanıp yakılmakta, bütün bu zorluklara göğüs germektedir. Akif diyor ki: "*Netice, sevgilisine ulaştı, Hz. Peygamber'in mübarek kabrinin karşısında durdu, ellerini açtı, bir ah çekti ve hayata veda etti.*" Sudanlı

öldü, bedenini Baki Mezarlığına götürdüler; ama, ruhu, Ravzai Nebide kaldı. O Kubbetül Hadra'da, yeşil kubbede kaldı.

Evet, yeşil kubbe, bir cennet mekânı demektir. O kubbe altında yatan kainatın havasını bir kere teneffüs etmek için Sudanlının çektiği çilelere değer. Çünkü, dünyanın havası kirlenmiştir, tek bir temiz hava vardır, o da Kubbetül Hadra'da.

İşte milyonlarca, milyarlarca insan, Hz. Muhammed (A.S.V)'ın muhabbetini taşıyor. 1 milyarı aşkın İslâm dünyası, O'na şahadet getirmektedir, O'nu anmaktadır ve sonsuza dek O'nun ismi anılacaktır, Allah'ın ismiyle beraber.

Bir zamanlar yeryüzü çok mağrurdu; çünkü, o günkü ilme göre, kürre-i arz, yerinde sabitti. Güneş manzumesi, onun etrafında dönüyordu. Çok saltanatlıydı, yeryüzü ve güneş sisteminden çok büyük kabul ediliyordu. Ancak, sonradan anlaşıldı ki, hakikat hiç de öyle değil. Güneş dönmüyor, dünya dönüyor güneşin etrafında ve kürre-i arz, güneşten, güneş manzumesinden büyük değil, onun yanında bir zerre. Nitekim Peygamberimiz bir hadislerinde bundan söz etmişler "*sizin üzerinde yaşadığınız bu yeryüzü, yüce âlemlerin, yüksek âlemlerin yanında, sahradaki bir çakıltaşı kadardır.*" Ama, bunu, ilim anlayamamıştı, sonradan anlaşıldı. Yeryüzü, şems manzumesine göre bir zerre.

Yerin gururu incindi. Artık, o, saltanatını kaybetmişti. Ben diyorum ki; ey kürre-i arz, gururun incinmesin, sen hiç üzülme; çünkü, her ne kadar bir zerre isen, güneşe nispetle bir zerre isen, ama üzerinde öyle bir varlık taşıyorsun ki, bütün kâinat o varlığın yanında bir zerre. Öyle bir Muhammed Mustafa'yı taşıyorsun ki, Fuzulî'nin dediği gibi,

"Mah-i nevdir yoksa sen, ettiğin de seyri asuman,
Kaldırıp parmak getirmiş, asuman iman sana."

Sen, gökyüzünü seyrettiğin zaman, gökyüzü parmağını kaldırır, sana şahadet getirir, sana iman eder. Onun için hiç üzülme. Tek katresinin hacminde bir umman çalkalanır Hz. Muhammed'in. Tek zerresinin menşurunda, koskoca bir kainat yüzüyor o yüce insanın.

Güneş bir yıldız. Yüce Mevla, sayısız, rakamla ifade edemeyeceğimiz kadar çok yıldız yaratmıştır. Çünkü, O'nun bir sıfatı Cevvad, cömert, bir saçtı mı milyarlarca, trilyonlarca saçar. İşte, yıldızları saçmış, gökyüzünde sayısız yıldızlar meydana gelmiş. Güneş de bir yıldız; ama, güneşin diğer yıldızlardan bir fazlalığı var, bir başka meziyeti var, ışık saçıyor. Allah isteseydi, diğer yıldızlara da bu meziyeti ihsan ederdi. Etmemiş, güneşe vermiş. Ay da ışığını güneşten alıyor. Bu bir ilahî kaide.

Gökyüzünde güneş ne ise, yeryüzünde de Hz. Muhammed odur. Allah, insanlar yaratmış, Hz. Muhammed de bir insandır, hiçbir fazlalığı yoktur diğer insanlardan. Ne diyor Kur'an'da: "De ki, ben de sizin gibi bir beşerim." Zaten, hiçbir zaman beşerüstü varlık olduğunu iddia etmemiştir, o da bir insandır. Ama, güneş nasıl diğer yıldızlardan farklı bir takım fazilet, meziyet taşıyorsa, Hz. Muhammed de, diğer insanlardan farklı birtakım faziletlere sahiptir, vahiy taşıyor, O da yeryüzünün güneşidir. Allah isteseydi, aynı özelliği bütün insanlara verirdi; ama, âdetullah öyle tecelli etmemiş.

Güneşle yeryüzünün münasebeti ne ise, Hz. Muhammed ile bizim gönlümüzün münasebeti odur. Yeryüzü güneşe yöneldiğinde, birtakım varlıklar meydana gelir. Güneşin feyzi, varlıkların canlanmasına sebep olmuştur. Öyle değil midir? Hayat, onunla başlamamış mıdır? Bizim gönlümüz de, o hakikat güneşi olan Hz. Muhammed Aleyhisselam'a yönelirse, bizde de birtakım güzellikler, iyilikler meydana gelir.

Ay ışığını güneşten alıyor. Ay'la ışık arasına dünya girerse, ay tutulur. Bizim gönlümüz de, ışığını, Hz. Muhammed Aleyhisselam'dan almaktadır. Eğer gönlümüz, dünyanın kölesi haline gelirse, O'nunla aramıza masiva girerse, ay tutulur, artık o gönülden hiçbir şey beklemeyiniz, fazilet adına hiçbir şey beklemeyiniz.

Hz. Muhammed (A.S.V)'ı iyi tanımak lazım. Kur'an diyor ki: "*O, sizin için güzel bir örnektir.*" Örnek alacağınız, uyabileceğiniz tek varlık O, kâmil varlık O. O'nun gibi yaşamaya çalışınız. Eğer O'nu kendinize örnek alırsanız, kurtulursunuz. Bizim necatımız, kurtuluşumuz, şahadetimiz Hz. Muhammed'i örnek almaktadır.

O'nun getirdiği yüce kitap, başından sonuna kadar ilim ve irfandan söz etmektedir.

O'nun getirdiği kitap, insanlığa doğru yolu göstermektedir.

O'nun getirdiği kitap, insanlığı mutlu edecek bütün ilkeleri ve esasları ihtiva etmektedir. Ne yok ki O Mübarek Kitapta. Bir kere O'nu can kulağıyla dinleyebilsek, bir kere O'nu ledünyatına ererek okuyabilsek.

Hz. Muhammed (A.S.V)'ın sözleri, yine bizleri kurtaracak ilkeleri, esasları taşımaktadır. Ne diyor O Yüce Peygamber; "Adaletli olun." Ne diyor O Yüce Peygamber; "Kuvvetli olun." Müminde hayır vardır. Müminin hepsinde hayır vardır; ama, kuvvetli mümin zayıf olan müminden hayırlıdır. Siz, bunu, her şeye teşmil edebilirsiniz. Bedence kuvvetli olan bedence zayıf olandan, ilimce kuvvetli olan, ilimce zayıf olandan, ahlâk ve fazilet yönünden kuvvetli olan, zayıf olandan, tek kelimeyle kuvvetli olan, zayıf olandan üstündür diyor Yüce Peygamber. "Maddeye hâkim ol" diyor, "kuvvete sahip ol" diyor Yüce Peygamber.

O'nun getirdiği kitapta, beşerin tekniğine mani, ilmine engel, saadetini gölgeleyen tek bir şeye rastlayamazsınız. Hep ilerlemeyi emretmiştir. Ancak, üzülerek ifade edeyim ki, son zamanlarda, vahyin yerine aklı ikame etmek isteyenler var. Sık sık konuşmalarda ve bazı köşe yazarlarının yazılarında bunu müşahede ediyoruz. Şu vahiyci, şu akılcı... Ne zaman kurtulacakmışız; vahyi bir tarafa bırakıp, akla sarılırsak, o zaman mutlu olurmuşuz. Ben, önce, bu aklı savunan akılsızlara, Cenab-ı Hak'tan akıl niyaz ediyorum.

İslâm dini, aklın yüce mevkiini ortaya koymuştur. Aklı olmayanın dini olmaz. Hatta bir hadiste, Peygamberimize, birinin zühtü takvalığından çok ibadet ettiğinden söz ediyorlar, Hz. Peygamberimiz "aklının derecesi nedir?" diye soruyor. "Ey Allah'ın elçisi, biz sana ibadetinden söz ediyoruz, siz aklından soruyorsunuz" diyorlar. Peygamberimiz "kişilerin ibadetten alacağı mertebe, akıllarının mertebesine göredir" buyurur.

Akıl teklifin şartıdır. Aklı olmayan, imanla ve ibadetle mükellef değildir. Ancak, aklın bir sınırı vardır. Gazali'nin dediği gibi "aklınıza uysanız, kâinatta bir düzensizlik var dersiniz. İşte, Cenab-ı Hakk'ın gökyüzünde yarattığı yıldızlar, gelişigüzel saçılmıştır. Aklınıza göre, bu bir intizamsızlıktır, geometrik nispete uymamaktadır. Size kalsa, onlara bir şekil verirsiniz, çizersiniz, bir araya getirirsiniz. Ama ne olur: Kur'an'ın dediği gibi "eğer Hak onların arzusuna uysaydı, dünya fesada giderdi." Ne olur: Eğer O size göre düzensiz, intizamsız görünen yıldızlar yörüngesinden kıl kadar sapsa, kâinat yerle bir olur. İşte, buyurun, aklımızın verdiği hüküm.

Yine, biraz önce dünyadan bahsettik. Aklınıza göre, yeryüzü hiç döner mi? Bu kadar dağlar, azametiyle okyanuslar, hem de ters bir yöne doğru dönecek, tepetaklak bir şekilde dönecek; olmaz bu, aklın kabul edeceği bir şey değil. Eğer biz, astronomi okumasaydık, bunu asla kabule yanaşmazdık. Akıl ne der: Yer sabittir, onun etrafında güneş dönüyor. Demek ki, akıl, milyonlarca aklın içtihadıyla birleşmeyince doğru hüküm veremez. Hele metafizik âlem hakkında aklın hüküm vermesi mümkün değildir.

Allah her şeyi kuşatmıştır. Ben, kuş hakkında hüküm verebilirim, kuş şudur diyebilirim; çünkü, kuş bana göre eksik bir varlıktır. Ama, kuş benim hakkımda hüküm veremez. Nakıs bir varlık, kâmil bir varlık hakkında hüküm veremez. Allah hakkında da böyledir. Biz, Allah hakkında hüküm veremeyiz. Biz, O'nun hakkında hüküm verirsek, O'nu kuşatmış oluruz, Allah kuşatılmış olur. Halbuki, O, kuşatandır. "Allah, her şeyi kuşatmıştır" diyor Kur'an.

Bir zata "bir şarkı söyle" deseniz, "ben müzik eğitimi almadığım için söyleyemem, benim saham değil." der. Saatinizi verseniz "şunu tamir et" diye, "ben saatçi değilim, bunu yapamam" der. Ama, ruh hakkında, Allah hakkında, mebde ve mead, geliş ve dönüş hakkında herkes fikir beyan etmektedir ve aklımın almadığı, gözümün görmediği bir

şeye inanmam diyor. Peki, insanla hayvan arasındaki fark nedir? Hayvan, gözüyle görür, içgüdüleri vardır; ama, insanın ondan farklı bir tarafı vardır, aklıyla hükmeder, akla sahiptir. Akıl, eğer selim akıl olursa, aklıselim kalbiselimle birleşirse, işte Hz. Peygamber'in tarif ettiği mümin odur.

Demek ki, insan mutlak bir acz içerisindedir. Madde hakkında verdiği hükümde bile insan yanılır. Hz. Peygamber, eşyanın hakikatını bana olduğu gibi göster diye yalvarmıştır. Eşyanın hakikati nedir, tabiî buna girmek istemiyorum. Ancak, bizim hükmettiğimiz birtakım şeyler var ki, onlar bizim bildiğimiz şekilde değildir veya bizim zannettiğimiz şekilde değildir. Şekerde tad yoktur, ona tadı sen veriyorsun; renk yoktur, onu sen meydana getiriyorsun; koku yoktur, onu sen var ediyorsun. Bütün bunlar, derin tefekkür isteyen şeylerdir. Hz. Peygamberimiz, bu tefekküre bizleri davet etmiştir, "düşünün" diyor, her şeyi düşünün, derinliğine düşünün. Eğer, iman okyanusundan birtakım cevherler elde etmek istiyorsanız, ruhunuzun denizine, okyanusuna dalınız, oradan inciler, mercanlar getiriniz. Düşünmek, bir ibadettir.

Hz. peygamberimiz, elçi olmadan önce, biliyorsunuz tefekkürle meşguldü. Düşündü ve neticede, gayb âleminin feriştahı ona vahiy getirdi. Düşünmekle, bizler, ilhama mazhar oluruz. Düşünmekle, biz, kâinata şekil veririz. Düşünmekle, maddeye hakim oluruz. Düşünmekle, Allah'la münasebet kurarız, O'nunla yaşama zevkine ereriz.

Bu Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle, benim izleyicilere tavsiyem budur; tefekkür. Bir an düşünmek, yetmiş yıl nafile ibadet yapmaktan hayırlıdır.

Bu meydana gelen, insan aklına şaşkınlık veren eserler, hep tefekkürün mahsulüdür. İmanınızın hakikate ermesini istiyorsanız, düşüneceksiniz. Bir zerrede koskoca kâinatı görür düşünen insan. Artık, Allah var mı, yok mu diye münakaşa etmez düşünen insan. Onun, her hali ibadettir, her fiilî zikirdir. Tefekkürden uzak durmayalım. Hz. Muhammed (A.S.V)'ın mübarek feyzine ermek istiyorsak, mutlaka derin derin düşünelim.

Değerli misafirler, Peygamberimiz, çok yüce bir insandır. Yine, Fuzulî'nin ifadesiyle "O bir deniz, diğer peygamberler denizin üzerinde meydana gelen dalgalardır." Son peygamber. O'nunla nebilik sona ermiştir. Hz. Muhammed (A.S.V)'e iman, bizi mutlu edecektir, bizi saadete götürecektir. O peygamber'in yolu, sevgi yoludur, aşk yoludur, muhabbet yoludur. Hep sevmiştir, hep ağlamıştır, üzülmüştür, insanların hidayete ermesi için hep dua etmiştir. Ne olur, Müslümanlığımızla iftihar eden bizler, bir an O'nun hayatını okuyup, O'nun gibi yaşayabilsek.

O'nun getirdiği dinde, batılın, hurafenin yeri yoktur. Vicdanlardaki araçları silip süpürmüştür. Hz. Peygamber'i tanımak, Hazreti-i Peygamber'i anlamak kolay değildir. Bu bir hidayet işidir. Çok insanlar, mucizelerini gördükleri halde inanmadılar. Ama, Yemen'den, Habeşistan'dan kalkıp gelen, O'nu bir kere görüp "evet, sen Allah'ın Resulüsün" diye iman edenler de oldu.

Elbette, yeryüzünde hidayete eren de olacak, ermeyen de olacak. Biz, hidayete erdiğimiz için, O'na mensup olduğumuz için, ne kadar iftihar etsek azdır; ama, O Peygamber'in kıymetini bilelim, O'na layık olmaya çalışalım.

Ben, Kutlu Doğum Haftasının amacına ulaşmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyor, sözlerimi, Yunus Emre'nin bir şiiriyle bitirmek istiyorum. Biraz önce Peygamber yeryüzünün güneşidir dedik; ama, bakın Yunus ne diyor:

"Ay dahi güneş dahi nurundan Muhammed'in,
Cümle şekerler tadı, tadından Muhammed'in.
Muhammed bir denizdir, cümle cihanı tutmuş,
Evliyalar ördeği gölünde Muhammed'in."

Allah için ey nebiyi masum,
Bizleri bırakma böyle bi kez, Bizleri bırakma böyle mahsun.

Prof.Dr. S.Hayri BOLAY
(TDV Yayın Danışma Kurulu Koordinatörü)

Halkımızda kökleşmiş olan Peygamber sevgisi Peygamber'i, insanı kâmil olarak hayatında örnek almaya yöneltmiştir.

Bu yıl, 10 yaşına basmış olan Kutlu Doğum Haftası, milletimizin arzusu ve tarihî geleneği üzerine canlandırılmıştır. İlk sene sadece Ankara'da başlayan kutlama programları, bugün artık bütün Türkiye'ye, Türk dünyasına, Balkanlar'a, Kıbrıs'a ve Batı Avrupa ülkelerine yayılmış durumdadır. Milletimizin geniş alakasına mazhar olan Kutlu Doğum Haftaları, bilim, bilgi, kültür, sanat faaliyetleriyle dolu birer şölen haline gelmiştir. Kutlu Doğum Haftası, halkımızın istekleri ve destekleri doğrultusunda, bugünkü umulmadık merhaleye ulaşmıştır.

Milletimiz, Müslüman olduğu yıllardan beri, Peygamber sevgisiyle dolup taşmış ve o sevgiyle yaşamıştır. Yunus'un ve diğer birçok şairimizin, bu yüce sevgiyi ifade eden şiirleri, ilahileri, halkımızın dilinden hiçbir zaman düşmemiştir. Adı güzel kendi güzel Muhammed'in sevgisini yaşatabilmek için, kendince değişik tedbirlere başvurmuştur. Bir küçük misal vermek istiyorum. Bir araştırmaya göre, Türkiye'de çeşitli bölgelerde yerleşmiş olan Farsak Türklerinin büyük bir kısmı cenazelerini kabre koyarken Ahmet adındaki bir insana koyduruyorlar. O isimde bir kimseyi bulamazlarsa, bu sefer, köyün imamına koyduruyorlar. Yani, burada, Peygamber'in ismini kabre girerken bile yaşatmak ve çocuklara o telkinde bulunabilmek gibi, kendilerince bulunmuş ve devam ettirilen bir tedbir var ve aynı zamanda bir sevgi ifadesi var.

Halkımızda kökleşmiş olan bu Peygamber sevgisi, Peygamber'i, insanı kâmil olarak hayatında örnek almaya yöneltmiştir. Fakat, bu örnekliğin bilimsel bir fikrî temeli yok denecek kadar zayıftır. Çünkü, ana kaynaklara dayanılarak kazanılmış doğru bilgilerden mahrumdur. İşte bu noksanı gidermek hususunda, Kutlu Doğum Haftası kutlamaları, çok büyük katkılar sağlamıştır ve sağlamaya devam edecektir.

Bu hafta boyunca, binden fazla üniversite mensubu bilim adamı ve din görevlisi, sadece Türkiye hudutları içinde binlerce konuşma yapmaktadırlar. Böylece, hem üniversite mensupları, hem halkımız, hem de din görevlilerimiz kaynaşma ve dayanışma imkânı içine girmektedir.

Türkiye'nin, kültür ve inanç kodu olarak İslâm zikredilebilir. İnançlardaki ortak payda, bin senedir bizi bir arada yaşatmaktadır. Böylelikle, farklı gruplara ve farklı kültürlere mensup insanların aynı ruh, aynı inanç, aynı kültür ve aynı değerler etrafında kaynaşmaları temin edilmektedir. Buna dayanarak, rahatlıkla diyebiliriz ve hatta iddia edebiliriz ki, Türkiye'de mozaik kültür diye bir kültürden bahsetmek isabetli değildir, doğru da değildir. Milletimizin çeşitli grupları arasındaki bu kaynaşma, bizim, Ortadoğu devleti olarak, en istikrarlı ve en büyük oluşumuzun da kaynağını teşkil eder.

Hürriyet, eşitlik, adalet, insan hakları gibi evrensel değerlerin ve bunları insanlara sağlayan rejim olarak demokrasinin bütün dünyada yükseldiği dönemleri yaşamaktayız. Demokrasi; beni, kimin ve nasıl idare edeceğine fert olarak karar verebilir miyim? Halkın kamu politikalarının belirlenmesinde nasıl bir rol oynayabilirim? Sorularına cevap veren rejimin adıdır. Bir memleketteki kişi veya gruplar, hür ve serbest olarak haklarını arayabiliyorlarsa, o haklarını elde edebiliyorlarsa, orada demokrasi var demektir. Demokrasi, toplum açısından da, grupların ve demokratik kuruluşların haklarını aramalarına imkân veren rejimdir. Burada, demokrasi, insana şahsiyet kazandırır, ahlakîlik kazandırır. Şahsiyetin ve ahlakîlik şuurunun kazanılması da, ancak sağlam bir demokratik eğitimle mümkün olur.

Bazılarına göre, İslâm'ın demokrasiyle bir ilgisi ve uygunluğu yoktur ve olamaz. Biz, böyle düşünmüyoruz. İslâm, diğer dinlerin aksine, doğrunun kaynağı ve mutlak otoritesi olarak, somut bir teşkilatlanmanın içine girmemiştir; yani, ne bir ruhban sınıfı vardır, ne de kilise teşkilatına benzer bir teşkilatı vardır. İslâm'da mülk Allah'ındır ama, bu mülk üzerindeki her türlü ta sarruf hakkı insana aittir. Çünku Kur'an'a göre insan, Allah'ın verdiğin

deki halifesidir ve vekilidir. Bu bakımdan islâm, halkın iyi idare edilmesini, onun huzurunun sağlanmasını istemiş ve bunun için farklı kültür ve inançtaki her topluluğa olduğu gibi, çocuklar ve kadınlar da dahil, insanın evrensel bütün haklarını ona vermiştir. Hatta, bunlara halel gelmemesi için mücadele etmiştir. Peygamberimiz Hz. Muhammed, hem bu konularla ilgili uygulamalarda hem de diğer hususlarda, azamî titizliği göstermiş; Veda Hutbesiyle de, bunu, bütün hak ve hürriyetleri bir ebedi vesika haline getirmiştir.

Kur'an'ın, istişareye, şûraya, yani danışmaya ve başka fikirlere itibar etmeye ne kadar değer verdiği malumdur. Peygamberimiz de, bu hususların uygulayıcısı, ilk ve en mükemmel örneği olmuştur. Mesela, Peygamberimiz Uhud Savaşını Mekkelilere karşı Medine'de savunma savaşı olarak yapmak istiyordu. Fakat, genç sahabiler, taarruz savaşı yapmak isteyince onların isteğine uydu ve neticede, bu savaş, Müslümanlar tarafından kaybedildi. Ama, o yüce insan, hiçbir zaman, hiçbir arkadaşına "sizin yüzünüzden mağlup olduk" gibi bir serzenişte bulunmadı. Hatta, Bedir Muharebesinin başlangıcında da, Peygamberimiz, ordusunu yanlış bir yere konuşlandırmış, fakat sahabe "bunu, Allah'ın emriyle mi yaptın, yoksa kendi görüşüne göre mi yaptın?" diye sorduğunda "kendi görüşüme göre yaptım" demiş. Sahabe "buraya konuşlandırma yanlıştır, harbi kaybederiz" deyince, Peygamberimiz, derhal onların isteğine uyarak uygun olan yere geçmiş ve harbi kazanmışlardır. Bu da gösteriyor ki, başkalarının fikirlerine, görüşlerine, istişareye, İslâm, azami ehemmiyeti vermiştir.

İşte, Cumhuriyetimizin 75 inci yılına armağan edilen Kutlu Doğum Haftası faaliyetleri çerçevesinde, bir de İslâm ve Demokrasi konulu Sempozyum düzenlememizin sebebi de budur.

Bu vesileyle, Kutlu Doğum Haftanızı, Gül Gününüzü kutluyorum ve nice Kutlu Doğum Haftalarında beraber olmak ümidiyle hepinizi saygıyla selamlayarak huzurunuzdan ayrılıyorum.

Ayşe SUCU
(Ankara Müft. Eğitim Uzmanı
TDV Kadın Kolları Başkanı)

Hem Kutlu Doğumun, hem de Kutlu Doğum Haftasının bu yeni yıldönümlerinin, yüce milletimize, İslâm âlemine ve tüm insanlığa kutlu olmasını ve mutluluklar getirmesini Yüce Tanrımızdan niyaz ediyorum.

Millî şairimiz merhum Mehmet Akif Ersoy, Kutlu Doğumu ve o zamanki dünyanın durumunu anlattığı "Bir Gece" isimli meşhur şiirinde diyor ki:

"Bir kerre de mamurei dünya o zamanlar
Buhranlar içindeydi, bugünden de beterdi,
Sırtlanları geçmişti beşer yırtıcılıkta,
Dişsiz mi bir insan, onu kardeşleri yerdi.
Fevza bütün afakını sarmıştı zeminin,
Salgındı bugün şarkı yıkan tefrika derdi."

Akif Bey merhumun çizdiği bu karanlık tablo, keşke dünde kalsaydı. İnsanlar, keşke geçmişten ibret alıp, gelecek adına olumlu yönden yararlansalardı.

Meşhur halk şairimiz Aşık Veysel "gören göze ibret vardır her şeyde" demiyor mu? Maalesef, görmek için yaratılan göz, çoğu zaman sadece bakıyor, bazen de gördüğünü görmezlikten gelmeyi yeğliyor. Böylece, insan, geçmişten ibret alacağı yerde, kendisi geleceğe ibret oluyor.

Değerli misafirler, yine Mehmet Akif'e kulak verecek olursak, bakınız, insanın bu aymazlığını ne güzel dile getiriyor:

"Geçmişten adam hisse kaparmış, ne masal şey,
Beşbin senelik kıssa, yarım hisse mi verdi?
Tarihi tekerrür diye tarif ediyorlar,
Hiç ibret alınsaydı, tekerrür mü ederdi?"

Evet, tarih, durmadan tekerrür ediyor.

Dünya haritasına bir bakalım, işte yine fevza, yani anarşi yeryüzünü kaplamış. İnsanoğlu, yırtıcılıkta, yine

Eğer insanlık, çaresizlik içinde kıvranıyorsa, bunun sebebi, Hz. Peygamberi yeterince tanımaması veya yanlış tanımasıdır.

sırtlanlara rahmet okutuyor. Dost olmaları, hatta kardeş olmaları gerekenler, birbirlerinin gözlerini oymada, birbirlerini arkadan hançerlemede düşmanlarına parmak ısırtıyorlar. İşte, cennet yurdumuzu çepeçevre kuşatan Müslim, gayrimüslim ülkelerin bölücülere açtıkları kucak ve bölücülüğe tuttukları çanak. İşte, doğudan batıya Türkistan, Afganistan, Çeçenistan, Dağlık Karabağ, Kıbrıs, Filistin, Batı Trakya, Bosna-Hersek ve nihayet Kosova. Yani, haklı olmalarına rağmen güçlü olamadıkları için, kaba kuvvet karşısında tutunamayıp yıkılan devletler, ezilen milletler ve çiğnenen bir dizi hukuk.

Halbuki, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü, vazgeçilmez, devredilmez hak ve hürriyetler gibi birtakım prensiplerin yüceltilip bayraklaştırıldığı bir yüzyılın son dakikalarını yaşıyoruz. Ama, ne yazık ki, bu prensipler, henüz, kâğıt üzerinden ha-

yata, tam manasıyla aktarılmış değil. Hatta, çoğu zaman, bu prensipler, haksız olan güçlünün sureti haktan görünmesine maske olarak da kullanılmaktadır. Halbuki, bugün, insanlığın, ancak yaşadığımız son asrın yarılarından sonra yüksek sesle söyler hale geldiği bu ve benzeri temel insanî değerleri, özellikle İslâm dünyası, 14 asır öncesinden tanımaktadır. Şu farkla ki: O dönemde, bu prensipler, sadece söylenmekle kalmamış, aynı zamanda hayata da geçirilmiştir.

İşte, peygamberler ve onların izinden bihakkın gidenlerle, başkaları arasındaki farkın ortaya çıktığı en önemli nokta. Bunlar, inandıkları ve deklare ettikleri değerleri, evvela kendilerinden başlamak üzere herkese, ayırım gözetmeden, eşit bir şekilde uygulamakta. Başkaları ise, çoğunlukla, değerleri, sadece kendileri için varsayıp, kendi çıkarları için kullanmaktadırlar. Yani, hâlâ güçlü olan haklı çıkmakta, haklı fakat güçsüz olanın kaderi sadece ezilmekten ibaret kalmaktadır. Halbuki, sırf bu noktada bile, insanlığın o eşsiz örneği yüce insanın getirdiği ve hayata geçirdiği şu prensibi hatırlamak kâfidir: Hak daima yücedir, onun üstünde hiçbir güç yoktur.

Değerli konuklar, keşke fertleriyle, toplumlarıyla, devletleriyle bütün insanlık, hiç olmazsa bir tek bu prensibe bile uysalar da, yeryüzüne ayak bastığı tarihten beri tüm insanlığın özlemi olan barış ve huzur ortamı gerçekleşmiş olsa. Dün olduğu gibi, bugün de ve kıyamete kadar geçecek bütün yarınlarda da, insanlık için, her biri birer ideal örnek olan O'nun prensiplerine ve davranışlarına ne kadar da muhtacız. Eğer insanlık, çaresizlik içinde kıvranıyorsa, bunun sebebi, O'nu yeterince tanımaması veya yanlış tanımasıdır. Tek çare de, O'nu yeterince ve doğru tanımak, doğru değerlendirmek ve doğru yorumlamaktır.

İşte, Kutlu Doğum kutlama faaliyetlerinin değeri burada aranmalıdır. Yani, söylenen her söz, atılan her adım, yapılan her iş samimi olmaya, her türlü istismarcı tutumdan uzak kalmaya son derece özen göstererek, O'nu tanımaya ve tanıtmaya, yaşamaya ve yaşatmaya yönelik olmalıdır.

Sözlerimi, Cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemâl Atatürk'ün şu sözleriyle bağlamak istiyorum: "O, Allah'ın birinci ve en büyük kuludur. O'nun izinde, bugün milyonlarca insan yürüyor. Benim, senin adın silinir; fakat, sonsuza kadar O ölümsüzdür."

Kutlu Doğum Aşı

İlki 1996 yılında başlatılan "Kutlu Doğum Aşı", Türk kültürüne uygun bir şekilde, 20 Nisan 1998 Pazartesi günü Kocatepe Camii avlusunda icra edildi. Misafir ağırlama, bilindiği gibi Türk insanının vazgeçilmez bir özelliğidir. Bu düşünceden hareket eden Türkiye Diyanet Vakfı; hazırladığı 3500 kişilik etli pilav ve ayranı, Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları üyeleri aracılığıyla Kocatepe Camii avlusunda misafirlerine ikram etti.

Pilavlarını yiyip ayranlarını içen misafirler de Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri hakkında sohbet etme imkanı buldular.

Türkiye Diyanet V
üyelerince pilavl

Kutlu Doğum Haftasının açılış programına katılan Devlet Bakanı Hüsamettin Özkan ve siyasi parti temsilcileri Kutlu Doğum Aşı'nı yerken görülüyor.

NEVVAL SEVİNDİ

İslam ve demokrasi

İslam ve demokrasi" dünyada ve Türkiye'de en çok tartışılan başlık bugünlerde. Daha önce Konrad Adenauer Vakfı'nın basına kapalı yaptığı bu başlık altındaki toplantıya katıldım. Bazı değerli gazeteciler "kapalı" sözcüğünü yanlış değerlendirip basına taşıdılar konuşulanları.

Geçen hafta Türkiye Diyanet Vakfı yine aynı başlık altında üç günlük bir sempozyum çalışması yaptı. 1 Mayıs'ta başlayan NATO'nun rolünü tartışacak toplantıdaki başlıklardan biri yine "İslam ve Demokrasi". Bu tür tartışma ortamlarında ortak bir konuşma üslubu var genelde.

Birincisi İslam'a da Demokrasi'ye de Batılı tarafın teorik ve pratik çerçevesinde bakmak. Ülkenin tarihsel perspektifi kaymış bu didaktik konuşmaların ikinci problemi doğrudan aktarmacı bir yapı sunmaları. İkinci, üçüncü elden eskimiş bilgi ve kaynaklardan derlenmiş, bazıları rivayete dayanan eprimiş "bilimsel" bilginin aktarılması. Üçüncüsü kanaat, yargı ve önyargıları bilgi derlemesiyle tatlandırıp yutturma kaygısı ki, bu da ideolojik bakışla el ele tutuşuyor.

Bilimsel kisvesi altında ideolojik bakışla derlenen bilgiler gündelik olaylarla hararetlendirilip ünvanla birlikte satılıyor. Dördüncüsü sosyal ve kültürel arka plan asla verilmiyor. Bununla ilgili tespit, araştırma ya da bilimsel veriler sunulmuyor. Tarihsel odak nasıl kayık durumda ise kültürel odak da tepetaklak! Böylece ağırlık siyasi-dini ideolojik bir eksene oturuyor. Bunun anlamı ise yeni bir söz söylenmiyor demek. Kendi tezi, fikir üretimi ya da teorisi olmayanların tartışması da çözümsüz bir karmaşa içeriyor. Sadece polemik olabilecek düzeyler de basına taşınıyor.

Bilimsel efsaneler

Elbette, bu toplantılarda zaman kaybı olmakla birlikte değerli bir usare sunan bilim insanları, araştırmacı ya da yöneticilerle de birlikte oluyorsunuz. Prof. İlber Ortaylı bilimsel efsaneler konusunda bizi uyaran esprili ve zengin konuşmasında "Tarihi bu kadar yüzeyden bilmeye hakkımız yok" derken hepimizi uyardı. Türkiye Diyanet Vakfı güncel olan tartışmalara katılması, Cumhuriyet'in 75. yılına armağan olarak düzenlediği bu sempozyumda her renkten insanı biraraya getirmesi övülecek bir anlayış. Türk İslam anlayışının hoşgörüsüne ve sevgi dolu felsefesine yakışıyor. Yeni kurdukları kadınlar kolunun enerjik ve başarılı başkanı Ayşe Sucu'nun geleneksel yaşamımızda bildiğimiz gibi örttüğü başı aydınlık bir görüntü. Kadınlar kolunun aktif çalışmalarını anlatıyor. Gençlik kolundaki üniversiteli genç kızları tanıştırıyor bana. Sivil toplumun hareketlenmesi çok acil bir ihtiyaç. Vakıflar çok fonksiyonel ülkemizde.

Yeni Osmanlılar; Namık Kemal, Ali Suavi gibi, iki önemli unsuru Müslüman kimliğiyle savunmuşlardır: Demokrasi ve ilerleme. Demokratik idealler bize sömürgeciler tarafından empoze edilmemiş bizim aydınlarımız bu konuda fikir üretmişlerdir. Dünyayla ortak bir dili yakalamak amacıyla üstelik. Batı'nın dayattığı problemlerle ilk kez yüzleşen Türkler olmuşlardır. Bu yüzden kendi demokrasimizi ve kültür sentezimizi oluşturma vaktidir. ■

Gül Günü

Canım feda olsun senin yoluna
Adı güzel kendi güzel Muhammed

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından; toplumumuzda kardeşlik, sevgi ve hoşgörü gibi duyguların pekişmesi amacına yönelik olarak 1995 yılında başlatılan Gül Günü Kampanyasının dördüncüsü, Diyanet İşleri Başkanı ve Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Mehmet Nuri Yılmaz'ın, Devlet Bakanı Hüsamettin Özkan'a Kutlu Doğum Haftası açılış programında gül takdim etmesiyle başladı. Başkent Ankara'da başlayan bu kampanya, dalga dalga Türkiye'nin her köşesine yayıldı. Ülkemizin her il ve hemen hemen her ilçesinde Hz. Peygamberin ve sevginin sembolü olan güller samimi duygularla insanlarımız arasında hediye edildi. Bir çok çiçekçi esnafı, gönüllerde sevginin yeşermesi, Hz. Peygamber muhabbetinin pekişmesi amacıyla adeta gül bağışı yarışına girdiler.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları'nın Ankara'nın muhtelif semtlerinde dağıttığı gül, vatandaşlar tarafından büyük bir kabul görürken, bu güzel olayın devam etmesi yönünde de temenniler dile getirildi.

Ankara Çiçekçiler Esnafı Odası Başkanı Hüseyin Çakır ve Ankara Marmara Tarım Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi Adına Yönetim Kurulu Başkanı Yakup Özkılıç'a Vakfımıza yaptıkları gül bağışından dolayı plaket verildi

GÜL, çeşitli vasıflarıyla daha çok sevgilinin sembolü olarak kabul edildiğinden şairlerin ilham kaynağı, çiçeklerin sultanıdır.

Gül rengi, şekli ve kokusu bakımından da çeşitli benzetmelere konu teşkil etmiştir. Bunların başında onun her yönüyle Hz. Peygamber'e benzetilişi gelmektedir. Yunus Emre'nin, "Çiçek eydür ey derviş gül Muhammed teridir" mısraında ifade ettiği gibi, gülün kokusunu Resul-ı Ekrem'in terinden aldığına inanılır. Halk arasında, "Gül koklamak sevaptır" sözü de daha çok bu çiçeğin Hz. Peygamber'in sembolü olmasından kaynaklanmaktadır.

Tasavvufi sembolizmde gül ilâhî güzelliği ifade ettiği gibi Allah'ın mahbûbu Hz. Muhammed'i de temsil eder.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları tarafından, Ankara'nın muhtelif semtlerinde vatandaşlara GÜL dağıtıldı.

Gençlik Forumu

İSLÂM ve DEMOKRASİ

Gençlik, bir milletin geleceğidir. Gençlerine önem veren milletler, geleceğe daha güvenle bakarlar. Bu sebeple gençlerimizi geleceğe hazırlamak herkes için bir vecibedir. Gençlerimizi yarınlara hazırlarken en çok dikkat etmemiz gereken husus, onların iyi bir şahsiyet kazanmalarını temindir. Düşündüklerini açıkca ifade edebilen, başka fikirlere saygılı, kırmadan, dökmeden problemlerine uygarca çözüm arayabilen bir genç, şahsiyetini kazanmış; milletine ve insanlığa faydalı bir hale gelmiştir.

Bu düşüncelerden hareket eden Türkiye Diyanet Vakfı; Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle, gençlerimize yeni ufuklar açmak ve seviyeli bir ortamda tartışmalarını sağlamak amacıyla, her görüşten gencin katıldığı "İslâm ve Demokrasi" konulu bir gençlik forumu düzenledi. Geleceğin teminatı olan gençlerimizin uygar bir ortamda görüşlerini ortaya koymaları, zihinlerindeki problemlere çözüm bulmaları amacıyla düzenlenen foruma çok sayıda üniversite öğrencisi iştirak etti.

Başkent Öğretmenevi'nde düzenlenen ve oturum başkanlığını Prof.Dr.Süleyman Hayri Bolay'ın yaptığı Forum'a konuşmacı olarak Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih, Coğrafya Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü öğrencisi Asuman Arslan, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğrencisi Engin Erdem, Gazi Üniversitesi öğrencisi Didem Paker ve Elif Yeşim Ünaldı, Hacettepe Üniversitesi Tarih Bölümü öğrencisi Ahmet Bulaşmaz katıldılar.

Elif Yeşim ÜNALDI
Gazi Üniversitesi Öğrencisi

Demokrasi: "*beni idare edenin kim olduğuna ve beni nasıl idare edeceğine bir kişi olarak ben karar verebilir miyim? sorusunun cevabıdır.*" diyerek sözlerine başlayan Elif Yeşim Ünaldı, demokrasinin idare edilen halk ve idare eden halk temsilcilerinin münasebetinden doğduğunu söyledi. Bu münasebetin iyi kurulamaması durumunda demokrasinin hayatiyet kazanamayacağını da sözlerine ekleyen Ünaldı "*çünkü Demokrasilerde idareciler gücünü halktan alır. Halka yaklaşmak, onun taleplerine kulak vermek mecburiyetindedir. Halkla devlet ilişkilerinin halkın yaşayışına, inanışına, değerlerine uygun bir çerçeveye oturtulması gerekir. Halkla sıhhatli iletişim dolayısıyla demokrasinin meşrulaşması için ahlaki bir özellik taşıması gerekiyor.*" dedi.

Demokrasi denildiğinde çoğulculuk kavramının akla geldiğini ve demokrasinin tekelciliği reddettiğini ifade eden Ünaldı, "*çoğulcu devlet, orkestra şefi gibi sesleri öldürmeden farklı seslerin yaşamalarını sağlayarak toplumsal gelişmeyi sağlar. Demokraside devlet farklılıkları koruyarak, onları hukuk içinde yarıştırarak toplum için en iyiyi yakalar. Bahçenin güzelliği çiçeklerin çeşitliliğine bağlıdır. Devlet, farklılıklarından birine ağırlık verirse kargaşa başlar. Tek biçimli yurttaş yaratma ideolojisi insanlara maske takar, iki yüzlülüğe götürür*" dedi.

Demokraside kamu iyiliğinin, toplum grupları arası özgür tartışma ve pazarlıklardan doğduğunu ifade eden Ünaldı, toplum yapısındaki çeşitli çatışmalar ve çelişmelerin demokraside dengelenmesinin hukukun üstünlüğü ile sağlandığını söyledi.

Demokrasinin aynı zamanda bir hukuk üstünlüğü olduğunu da belirten Ünaldı, insan haysiyetinin korunmasının ancak hukuk devleti ilkelerinin uygulanmasıyla mümkün olabileceğini söyledi. Demokrasilerde hukukun; saydam, denetlenebilir, esnek ve devletten bağımsız olduğunu vurgulayan Ünaldı, yasama, yürütme, yargı kanallarında halkın katılımının ve denetlemesinin zaruri olduğunu, hatta bireylerin denetlemeyle yetinmeyip, hukuk devleti amacı doğrultusunda, çeşitli alanlarda örgütlenerek sivil toplum kurullarını da oluşturacaklarını böylece seçim ve saydamlıkla, denetim ve sorumluluğu gerçekleştirebileceklerini söyledi.

Demokratik siyasal sistemlerin pekiştirilmesinde, demokratik kurumların önemli rol aldığını ifade eden Elif Yeşim Ünaldı, "*barış içinde rekabet edebilen, seçmenlerini temsil etmek, onları kolektif hareket etmeye yönlendiren sivil kurumlar vardır. Yasakçı anlayış, tek doğrunun kutsanması şeklinde düşünce kalıbının güçlenmesini sağlar. Baskı, temel özgürlükleri yok sayma, sivil alanın dinamizminin tıkanmasına yol açar.*" dedi.

Demokrasinin mutluluk idealinin siyasi bir ifadesi olarak adlandırılmasının doğru olmadığını, demokrasinin de beşere dayandığı için zaaf ve eksikliklerinin olduğunu söyleyen Ünaldı, insanın İlah olmadığı için mükemmele ulaşmasının sanal bir durum olduğunu belirtti.

Demokrasinin da zayıf noktalarının bulunduğunu ifade eden Ünaldı, hürriyet adına anarşi çıkararak bir bozulmaya kaymayı, iktidarın bir yada birçok zümrenin eline geçebilme tehlikesinin olmasının bu zaaflardan olduğunu belirterek "*gruplar serbestlikleriyle belirgin grupları protesto edeceklerdir. Demokrasi mutlak olarak peşinden ekonomik, sosyal barış, politik armoni getirmeyecektir. Zira demokrasinin en iyi rejim olmadığı vurgulanır, ama en az kötü rejim olduğu söylenir. Devlet vatandaş arasındaki ilişkileri en iyi düzenleyen yönetim tarzı bugün için Demokrasidir.*" dedi.

Elif Yeşim Ünaldı demokrasinin insanla başlayıp, insanla şekillendiğini ifade ederek, bunun içinde bir olgunluk sürecinin gerekli olduğunu vurguladı. Ünaldı, demokrasinin köklü bir yapıya kavuşması için halkın şuurlanmasının ve bireylerin tek tek demokrasi terbiyesine sahip olması gerektiğini de sözlerine ekledi. Demokrasilerde eğitimin gayesinin; millî değerlerine bağlı, hür düşünceli vatandaşlar yetiştirmek olduğunu belirten Ünaldı, demokrasinin işlemesi için de sorumlu ve eğitilmiş bir halkın gerekli olduğunu, bunun için de halka vatandaş bilincinin verilmesinin, kişisel özgürlüklerin zedelenmeden güvence altına alınmasının gerektiğini söyledi.

Demokrasnin kişiye geniş özgürlükler kadar geniş sorumluluklar da yüklediğini vurgulayan Ünaldı, "*bunlardan en büyüğü devlet yönetimine katılırken kişisel mutluluğunu toplum mutluluğuna bir saymaktır. Bir toplumda demokrat kişilik özellikleri çok kökleşmiş olursa demokratik olan topluma olan duyarlılık o kadar fazla olur. Demokrasi kültürü ile sulanan toplumlarda demokrasi şekilcilikten uzakta demokrasi şuurunu kazanıp, çokluk içinde birlik*

yaşamak demokrasi terbiyesini gerektirir." dedi.

İslâmın ruhunda demokrasinin ne şekilde yer aldığı konusu üzerinde de duran Ünaldı, İslâm dünya görüşünde insanların eşit olduğunu, bunun da daha çok insan oluş değeri bakımından bir eşitlik olduğunu söyledi. İslâm görüşünde; insanların hepsinin Allah'ın kulu olduğunu ve insan fıtratının temiz olduğunu belirten Ünaldı, İslâmiyetin ruhban sınıfı gibi bir zümreye de yer vermediği için İslâm'ın demokrasi kültürüne çok yakın koşullar sağlayacak bir din olduğunu söyledi. İslâm terminolojisinde insanın irade-i cüziye ile diğer canlılardan ayrıldığını belirten Ünaldı, "*bu insanın kainat kuralları çerçevesinde özgür olmasıdır. Tanrı insana irade serbestliği vermiştir. İnsan sorumluluğunun temelinde irade özgürlüğü vardır. İslâmî bakımdan halkın gerçek iradesini bulması en önemli uğraştır. Kur'an toplum meselelerinin istişare ile halledilmesini ister. Halkın iradeye hakim olması bizi ortak iyiye ulaştırır. Ortak iyi içinde hakiki vicdan yaratmalıyız. Bu da demokratik ortamda olur.*" dedi.

İslâmiyet'te siyasî iktidarın toplumun bütününü temsil etmediğini, çoğulcu gruplar yolu ile bu hizmetlerin yerine getirildiğini ifade eden Elif Yeşim Ünaldı, "*İslâmiyet demokrasinin vazgeçemediği rekabet ve çoğulculuğu, siyasî, ekonomik, sosyal, ilmî alanda arar. Tek tip parti, tek tip medrese, piyasa, öğretim kabul edilmez. Kur'an "Hayırda yarışınız"* der.. Yani iyilik yapmada yarışınız diyerek rekabete, çokluktan zuhur eden birliği davet eder." dedi.

Müslümanların siyasi görüş çeşitliliğine rağmen siyasî kurumların bütününde merkezî olan çekirdek kavramların olduğunu belirten Ünaldı, "*Kur'an hiç bir model belirlememiştir, sadece ilkeler ortaya koymuştur. Adalet, şûra, bi'at gibi. Müslümanlar siyasî görüşlerini yarınlandırırlarken bu ilkeleri yorumlamışlardır. Farklı olan kavramların tanımlanmasıdır.*" dedi.

Elif Yeşim Ünaldı, İslâmiyet'te şûra ilkesinin, insanın halifeliği ilkesinin siyasal bir sonucu olduğunu belirterek, "*kadın, erkek bütün aklı başında Müslümanlar vekil oldukları için yetkilerini yöneticiye devreder ve devlet işlerinde fikirlerine başvurulur. Kur'an danıştıktan sonra karar vermelerini müslümanlara defalarca emreder. Kuran'ın şûra anlayışı bir tek kişinin ötekinden tavsiye istemesi değil, eşit temellere karşılıklı tartışmayla tavsiyeyi anlatır. Cemaatin yaşamı ile ilgili kararlarda ümmetin iradesini çıkaran ümmetin katılımcı birliği reddedilemez. O yüzden üyeleri halkın gerçek temsilcisi olan bir meclis oluşturulmalıdır. Şûra İslâm ile demokrasinin arasında kilit öğedir.*"dedi.

Diğer bir kavramın da "icma" olduğunu söyleyen Ünaldı, icmanın cemaatin kollektif yargısı olduğunu belirtti. İcmanın geçerliliğinin temelinin Hz.Muhammed'in "Benim cemaatim yanlışta hem fikir olmaz" şeklindeki hadisi olduğunu söyleyen Ünaldı, "*böyle bir icma , İslâm hukukunu geliştirip, değişen koşullara uyarlama imkanlarına sahip olur. İcma ve şûra İslâmî bir demokrasi'nin hem meşrulaştırıcısı, hem prosedür uygulamasıdır. Müslümanların İslâmın bu çekirdek kavramlarını yorumlayarak yaşanabilir İslâmî bir demokrasi geliştirmeye çabaladığını görüyoruz. Onların icma, Şûra kavramlaştırılmalarından yararlanma çabaları Batı'dan daha etkin, katılımcı demakrasi biçimleri yaratma çabalarını bize yansıtıyor.*

İslâmiyet, kişiliği olan, ilk özgür ve sorumlu varlık olan insana her zaman gerçek iradesini bulmasını tavsiye eder. "Başkasının günahından başkası mesul olamaz" *hadis'i şerifiy'le toplum için ferdin feda edilemeyeceğini belirterek, totaliter zihniyete nasıl karşı çıktığını, ferdin değerini ön plana nasıl çıkarttığını açıkca görüyoruz. Bu manada, olan rejimler içerisinde insani değerleri ortaya çıkartan Demokrasi İslâm ruhuna en uygun olacaktır.*" dedi

Elif Yeşim Ünaldı konuşmasının sonunda; demokrasinin, insanın kendisinden başkalarının da var olduğunu ve birbirine benzemeyenlerin ortaklığının da bir zenginlik olduğunu vurgulayarak, "*çünkü her zaman birbirlerinden öğrenecekleri çok şey vardır. Demokrasinin teminatı gösterişli parlamento binaları ve süslü anayasa kitapları değil, onu kalplerde, zihinlerde yaşatacak, şahsiyet sahibi vatandaşlardır. O halde Demokrasinin yerleşmesi için, herşeyden evvel, ona olan inancı kalplere, zihinlere yerleştirmeliyiz. Yoksa şekilcilikten ileriye gidemeyiz.*" dedi.

Didem PAKER
Gazi Üniversitesi Öğrencisi

Batıda gelişen demokratik yönetim tarzının bugüne kadar insanoğlunun ulaşabildiği en iyi rejim olduğu yolunda bütün dünyada yaygın bir inanış olduğunu belirterek sözlerine başlayan Didem Paker, bu sonuca; demokrasi rejiminin monarşi, aristokrasi ve teokrasi ile karşılaştırılarak varıldığını belirterek, demokrasinin üstün bir rejim olduğunun savunulması için modelin kendisiyle karşılaştırılmasının gerektiğini söyledi.

Demokrasinin tamamen batıya özgü olduğunu, insanoğlunun ilk defa batılı demokrasileri tanıtıktan sonra; seçim, siyasal katılım, muhalefet, yürütmenin denetlenmesi, örgütlenme, çoğulcu bir toplumda farklı, dinî, etnik ve kültürel vb. sosyal blokların kendilerini temsil etme gibi kavramlara ulaştığını düşündüğünü ve bu düşüncenin batılı medya tarafından hergün tekrar edildiğini ifade eden Paker, gerçekte sözü edilen bütün bu siyasal davranışların, başka kültür ve geleneklerde, kimi zaman yaklaşık, kimi zaman da birebir karşılıklarının olduğunu söyledi.

Özellikle Peygamber Efendimizin Medine'ye gelişinde (M. 622) Müslüman, Yahudi ve müşrikler arasında imzalanan Medine Vesikasının, eşit haklar temelinde, siyasal katılımı öngören bütün zamanların ilk ve yazılı hukuk sözleşmesi olduğunu, sözkonusu değerlerin demokrasiyle ilişkilendirilerek savunulmaya başlandığı 17. ve 18. yy.la göre hayli erken bir tarih olduğunu belirten Paker, "*bu sözleşmenin belirgin özelliği; dinî, hukukî ve kültürel özerkliği öngören çoğulcu bir modeli içermesi ve bu çoğulculuğu yasal bir teminat altına almasıdır. Dinî, hukukî ve kültürel özerklikler yanında, farklı sosyal blokların özerk hukuk toplulukları olarak birarada ve yanyana barış içinde yaşamasını öngören asıl Medine Vesikası ile mukayese edildiğinde, sonuçta çoğunluk rejimleri olan batılı demokrasilerin daha geri bir siyasal felsefesiyi temsil ettikleri görülür.*

Bu gün batıda insan hakları, demokrasi ve serbest piyasa ekonomisi mutlak şekilde bir biriyle ilişkili tutulmaktadır. Demokrasinin olmadığı yerde insan haklarının da olmayacağı ima edilmiştir. Halbuki bir saltanat rejimi olmakla birlikte, örf alanında olmasa da şeriat alanında Osmanlı yönetimi hemen hemen bütün tarihî boyunca, temel insan haklarına saygılı olmuştur. Kuşkusuz Osmanlı yönetiminin demokratik bir yönetim olduğu ve sözgelimi sultanın halk oyuyla seçilip başa geldiği söylenemez; ancak Osmanlı geniş sivil alanda, insan hakları konusunda en az bugünkü batılı hükümetler oranında duyarlı bir devlettir. Bu durum geriye doğru gidilerek, Selçuklu, Abbasi ve Emevilere kadar götürülebilir." dedi.

Demokrasinin faşizme, komünizme, kısaca totalider rejimlere karşı olduğu gibi aristokrasiye de karşı olduğunu ifade eden Didem Paker, bu alanda demokrasi ile yönetilen batılı ülkeler arasında önemli farklılıkların olduğunu da sözlerine ekledi.

Batılı demokrasilerin özellikle üç ana ilkeye dayandıklarını söyleyen Paker, bunların; birey özgürlüğünün korunması ve yasalarla güvence altına alınması, halk yönetiminin kuramsal ifadesi olan meclis sistemi ve oy kullanma hakkı ile yönetimin çoğunluğa dayanmasının olduğunu söyledi.

Demokrasinin içerdiği bu değerlerin başka zamanlarda ve başka siyasî kültürlerde de demokratik olmayan mekanizmalarla temsil edildiğini vurgulayan Paker, "*şu halde evrensel siyasal değerleri ve idealleri sadece demokrasilere bağlamak mümkün değildir. Belki içerdiği değerler ve bunların taşıyıcısı durumundaki mekanizma açısından demokrasinin salt batının geleneklerine ve siyaset kültürüne özgü olduğunu söylemek mümkündür.*" dedi.

Demokraside çoğunluğun yönetime katılmasının sözkonusu olduğunu, fakat bu çoğunluğun niteliksel özelliğinin de önemli olduğunu belirten Paker "*İslâm düşünce geleneğinde havas ve avam ayırımı vardır. Ama havaslığın hiçbir toplumsal, etnik veya sınıfsal temeli yoktur. Özel çabalarla avam, havas olabilir. Bu yol ve imkan herkese açıktır. İslâm hukukunda da durum böyledir. Müçtehit seçkin bir kimsedir. Fakat onun aristokrat kökenden gelmesi gerekmez. Müçtehidi müçtehit kılan onun cehd ve çabasıdır. Halktan kimseler de müçtehit olabilir.*

İslâm kamu hukukunda halk, çoğunluk kararı ile herhangi bir görüşü totaliter olarak herkesi kapsayacak şekilde alamaz. Temel ilke çoğunluk değil, çoğulculuk olduğundan, her bir dinî, kültürel ya da etnik grup, dinî ve hukukî tüm özerkliğe sahip olduğundan, seçtiği din veya si-

yasî görüş onun için bir bütün olarak bağlayıcıdır. Dolayısıyla aynı toplum içinde çok sayıda hukuk bir anda geçerlidir. Tabiatı gereği çok dinli bir toplum çok hukuklu bir toplum demektir." dedi.

Müslüman blokta müçtehitlerin yasama yaparken çoğunluk kararına dikkat ettiklerini, buna da İslâm hukuk metodolojisinde "el hükmüli'l ekser" karar çoğunluğundur ilkesinden hareketle cumhurun görüşü dendiğini söyleyen Paker, "*fakat en ideal çözüm icmadır. Yani bütün müçtehitlerin bir konuda ittifat içinde ortak karara varmasıdır. Eğer icma sağlanamıyorsa, cumhur-u ulemanın görüşü icmadan sonra gelen delil hükmündedir. Müçtehit ve onu izleyen halkın insanları icmaya veya cumhurun görüşüne katılmayabilir.*

Ancak bugünkü demokrasilerde yasama ve yürütme aynı ellerde toplandığından ve bu iki görev ve yetki halkın çoğunluğunun seçtiği kişilere vekalet yoluyla devredildiğinden, meclisin aldığı kararlar bütün bir toplumu bağlar; iktidar olamayanlar da istemedikleri ve karşı oldukları halde çoğunluğun görüşüne uymak zorunda kalırlar.

Totoliter bir rejim bir hukuku merkezden bütün topluma dayatır; demokrasi, çoğunluğun tercihi olan hukuku geçerli kılar ama azınlıkta olanlara hukukî özerklik tanımaz. İslâmdaki çok hukuklu ve çok dinli sistem bu soruna uygun bir çözüm olabilir." dedi.

İslâmî çoğulcu modelde, bütün sorunların çözümünün ele alınıp ve hukukî sonuçlara bağlandığını ifade eden Didem Paker "*temel çerçeve her bir sosyal blokun sözleşme esnasında kendi özgür*

iradesiyle seçtiği hukuk ilkelerine göre başkalarıyla birarada yaşamayı kabul etmesidir. Burada sözkonusu olan tekil yapıda oluşan bir ulusun değil, siyasal yapıda yol alan sosyal blokların kendi kendilerini tanımlamaları ve kendileri için geçerli olacak bir hukuk sistemini ortaya koymalarıdır. Bu, din özgürlüğü ve serbest tercih bakımından zorunludur; bu sayede belirsizlik ortadan kalkar ve herkesin kendini bağlayan standartları tayin edilmiş olur. Bu model 49'a karşı 51'in üstünülüğü ilkesini reddeder. Ancak yerine 99'a karşı 1'in bütün temel hak ve özgürlüklerini korumayı üstlenir." dedi.

Didem Paker konuşmasının sonunda, kendi karşıtı rejimlerle mukayese edildiğinde demokrasinin çok daha iyi ve ilerici bir yönetim biçimi olduğunu ama tümden kusursuz ve insanoğlunun bu alandaki siyasal anlayışlarının tamamlanmış şeklinin de olmadığını söyledi. Peker en büyük yanılgının da batılı demokrasileri son ve nihai aşama kabul etmek olduğunu, demokrasinin kendi karşıtlarına göre iyi, fakat Medine Sözleşmesi'nin öngördüğü çoğulcu modele göre kusurlu olduğunu söyledi.

Ahmet BULAŞMAZ
H.Ü. Tarih Bölümü Öğrencisi

Demokrasinin çağın ihtiyaçları sonucunda ortaya çıktığını ve evrensel değerlere dayanan yeni bir kavram olduğunu belirterek sözlerine başlayan Ahmet Bulaşmaz, demokrasinin yeni olmasının da sistemleştirilmesindeki sosyal tabandan kaynaklandığı, demokrasinin dayandığı evrensel değerlerin de insanoğluyla aynı yaşıtta olduğuna söyledi.

Müslümanların da genel olarak demokrasiyi benimsediklerini belirten Bulaşmaz, İslâm ile demokrasinin çatışıp çatışmadığını vurgulamak için demokrasinin ne olduğunu ve İslâmın bu konuya nasıl baktığını ortaya koydu.

Demokrasinin herşeyden önce bir ideal olduğunu ve demokrasinin idealleştirilmesinin evrensel değerlerin idealleştirilmesi olduğunu ifade eden Ahmet Bulaşmaz, bu durumda daha adil, eşit, özgür ve güvenli bir hayat isteğinin idealleştirilmiş olacağını söyledi.

Demokrasi ideali ile demokrasi deneyimlerini birbirinden ayırmak gerektiğine işaret eden Bulaşmaz, idealin ulaşılmayı bekleyen tasarımlar olduğunu, deneyimin ise ideallere uygulama yoluyla ulaşma çabasının ürünleri olduğunu söyledi.

Demokrasinin temelinde bulunan temel anlayışın halk egemenliği olduğunu ve bu durumun çeşitli dayanaklar ve mekanizmaların varlığını gerekli kıldığını ifade eden Bulaşmaz, "*bu sebeple ortaya çıkan en önemli mekanizma seçim olgusudur. Adil, hür seçim demokrasinin temel gereklerindendir. Diğer taraftan halk egemenliği sınırsız değildir. İnsan hakları, halkın isteklerinin sınırlarını tespit eder. Halk veya onun seçtiği iktidar istese de bu hakları kişi ve grupların ellerinden alamaz. Haksız ve suçsuz yere kişinin ve grupların özgürlüklerini*

kısıtlayamaz, onlar bu haklardan mahrum bırakılamaz. Bunu sağlamanın yolu hukukun üstünlüğü ve kişilerin kanun önünde eşitliği ilkesidir. Yani hukuk devleti anlayışıdır. Bu anlayış ve uygulaması bütün bu hakların güvenceye alınmasını sağlar." dedi.

İslâmın Demokrasiye bakışını anlatan Ahmet Bulaşmaz, İslâmın temel dayanağı olan Kur'an-ı Kerim'de belirli bir siyasî yönetim modelinin emredilmediğini ama bununla beraber İslâmın yönetimin uyması gereken ilkeler koyduğunu söyledi.

İslâm tarihinde ortaya çıkan yönetim biçimlerinin, zamanın ve mekanın özgün şartları ile çeşitlilik arzettiğini belirten Bulaşmaz, "*bu yönetimler bazen temel ilkelere de uymamışlardır. Ancak şunu önemle vurgulamalıyız ki bu yönetim biçimleri İslâmın emrettiği bir model değil, tarihî şartlarda ortaya çıkan yönetim biçimleridir. Bu sebeple İslâm ile demokrasinin bağdaşmadığını kanıtlamazlar*" dedi.

İslâm ile demokrasinin temel kavramlarının uzlaşıp uzlaşmadığını, halkın kendi kendini yönetmesi ve insan hakları ve hukukun üstünlüğü konuları üzerinde durarak anlatan Bulaşmaz "*Öncelikle "Halkın kendi kendisini yönetmesi" ilkesini inceleyelim. Bu ilke "egemenlik milletindir" şeklinde de ifade edilmiştir. Ancak İslâm dünyasında en fazla yanlış anlaşılan ilke de bu ilkedir. Zira zahiri olarak yorumlanmaktadır. Yanlış anlaşılmasının temeli şu söze dayanır. "Hakimiyet Allah'ındır" Oysa burada kastedilen mutlak hakimiyettir. Yani bütün kainatın insanın ve diğer mahlukatın mutlak hakiminin Allah olduğudur. İkincisinde ise kastedilen yönetim ve siyasî alandır. İki farklı düzeyin varlığı sözkonusudur ve Kur'an'da siyasî alanda hareketin ana ilkeleri belirtilmiştir. Dolayısıyla Allah mutlak manada her yerde ve alanda hakimdir. Ancak insanların kendi işlerini yürütürken gündelik sorunlarını çözerken, ilahî ilkeler doğrultusunda hareket etmek şartıyla hürdürler. Bu sebeple halk egemenliği fikri, İslâm ile çelişki içinde değildir. İslâm bunun için gerekli mekanizmaları da ortaya koymuştur. Bunlar; seçim, şûra ve icmadır.*" dedi.

İnsan hakları ve hukukun üstünlüğü kaidelerinin İslâm ile bağdaştığını belirten Bulaşmaz, İslâmın insan haklarını benimsediğini, dinî olarak kendisinden ayrı olan insanların varlığına tahammül etmekle kalmayıp, onların hak ve özgürlüklerini hukukî olarak teminat altına aldığını belirterek, "*bu ise hukukun üstünlüğü ve hukuk önünde eşitliğin kanıtıdır. Diğer taraftan bu uygulama ile demokrasinin önemli bir şartı olan çoğulculuk da korunmuş oluyor.*" dedi.

Ahmet Bulaşmaz konuşmasının sonunda, İslâm dünyasında ortaya çıkacak, veya çıkmış olan demokrasilerin evrensel kriterlere ve değerlere bağlı, ancak özgün yönleri bulunan demokrasiler olması gerektiğini savunarak, İslâm dünyasının, tarihi, kültürü ve şartları sebebiyle özgün yanları olan demokrasiler kurmaları gerektiğini ve ancak böyle bir demokrasinin İslâm dünyasında kökleşebileceğini söyledi.

Engin ERDEM
A.Ü. İlahiyat Fakültesi Öğrencisi

Bir yerde halkın iktidara hakim olmasına demokrasi adı verilebileceğini belirterek sözlerine başlayan Engin Erdem, "*demokrasi, bütün halkın temel kamu politikalarının belirlenmesine negatif veya pozitif şekilde katıldığı veya katılma hakkının olduğu siyasî sistemin adıdır.*" dedi.

Demokraside esas olarak iki unsurun olduğunu ifade eden ve bunlardan birisinin idare eden, diğerinin de idare edilen olduğunu söyleyen Erdem, "*yani birisi halkın temsilcileri, yahut buna devlet de diyebiliriz, diğeri de halkın kendisi. Halk normal bir varlık, diğeri ise soyut bir varlıktır. Demokrasi bu iki varlığın münasebetinden doğmuştur. Demokrasi varlığını ve hayatiyetini bu iki varlığa borçludur. Bunlardan birisi dumura uğrarsa, veya bunlar arasındaki münasebet iyi kurulmazsa, demokrasi yine hayatiyet kazanmaz. O halde evvela devlet ile halk arasındaki iletişimin, bilgi akışının sıhhatli bir şekilde kurulması lazımdır ki tanışma ve anlaşma olsun. Bunu da sağlayacak olan yine devlettir*" dedi.

Konuşmasında İslâm ve teokrasi konusuna da değinen Engin Erdem, batı siyaset geleneğinde teokrasiyi besleyen damarlardan birisinin kadim Yunan telâkkisi olduğunu ifade ederek, "*Homeros'a göre krallığın kökeni tabiatı gereği ilahîdir; Krallar Jüpiter'in oğullarıdır ve egemenliklerini ondan alırlar. Eski Yunan'da kanun, dinin bir kısmıdır. Eski Yunanla, Yahudi ve Hristiyan* "din adamları" *telakkisi bir araya geldiğinde Tanrı sözünün bir bakıma ete kemiğe büründüğü* "din adamları" *ve* "din adamlarının yönetimi" *dediğimiz durumu ortaya çıkarır.*

Oysa İslâmiyette durum tam tersinedir. İslâmın 1400 yıllık tarihinde hiç bir zaman -istisnası olmamak üzere- somutlaşmış bir tüzel kişilik kimliğiyle din devlete rakip olmamıştır. Esasında kilise gibi bir kurumun ve nizami örgütlenmiş din adamları sınıfı olamayan bir dinin özerk ve somut bir varlığından söz etmek mümkün değildir. İslâmiyetin özünde yönetim ve yöneticilerin denetlenmesi, otoritenin sınırlandırılması vardır ve bu denetim maddî dünyaya ait bir denetimdir. Yönetime Allan'ın iradesini esas alan bir meşruiyet vermek yasaklanmıştır. Devletin görevi asgarileştirilmiş, adaletli ve kul hakkını korumak öngörülmüştür. Hukuk; devletin temeli, koruyucu zemeni ve teminatıdır. Devlet hukukun üstünlüğüne riayet etmelidir. Devlet, şu şahsın veya monarkın, şu ailenin veya şu zümrenin, şu türden elitler kümesinin veya belli bir sınıfın elinde olması veya olmamasıyla değil, hukuka riayet ile meşruiyetini kazanır." dedi.

İslâm ve demokrasi arasında ne tür bir ilişkinin mümkün olabileceği konusunu ele alan Erdem, her şeyden önce demokrasinin ancak hukuk devletinin demokrasisi olması durumunda yararlı olacağını belirterek, "*şu halde önemli olan* "hukuk devletinin demokrasisi"*dir. Bir düzenin hukuk devleti düzeni olabilmesi için de* "adalet"*e riayet edilmesi asgari şarttır. Adalet ölçütünü, tek yaratıcı olan Allah; tek Rabb olarak belirlemiştir. Bu ölçüt çağdan çağa toplumdan topluma değişmediği gibi, insan hakları ve bunların temelindeki değerler de* "rölatif" *değildirler asla değişmezler. Hukukun açık seçik bir şekilde tanımlanması ve devletin biricik referansı konumunda tutulması, yönetimin ruhunu, muhtevasını teşkil eder; yönetimin şekli ise merkezinde* "seçim" *mekanizması aracılığıyla halkın iradesine dayanması ilkesidir. İslâm bakış açısından, bir şeyin ruhu kadar şekli de mühimdir. Hiç kimse kendinden menkul iddia ve gerekçelerle halk iradesinin üstünde olamaz.* "Mülk Allah'ındır". *Ve bu mülkü kullanma hakkı halkındır.* "Dinden onay almış bir yönetimde zorunlu olarak demokrasiye yer yoktur, çünkü din tanrı sözüdür ve tanrı sözü eleştirilemez" *türünden sadece Hristiyan, Katolik tecrübesinde de sağlaması yapılmış bir argümandan hareketle, İslâmda da yönetim ile halk iradesi arasında mutlak bir çatışma temeli aramaya kalkışmak elmalarla armutları karıştırmak gibidir.*" dedi.

Engin Erdem konuşmasını, "*üzerinde yaşadığımız coğrafyada hukukun üstünlüğüne dayalı gerçek bir demokratik anlayışın yeşerebilmesi için, hangi görüşten olursa olsun herkesin farklı varoluş tarzlarına saygıyı, en azından onları hoş görmeyi içine sindirmeyi, ahlâkî bir borç oluğu kadar, ortak varoluşumuzun güvence altına alması gereklerinden biri olduğunu hatırdan çıkarmamız gerekir.*" diyerek tamamladı.

Asuman ARSLAN
A.Ü. Sanat Tarihi Bölümü Öğrencisi
TDV Kadın Kolları Gençlik Komisyonu Üyesi

Demokrasinin kısaca tarifini yaparak sözlerine başlayan Asuman Arslan, demokrasinin "*halkın halk tarafından yönetimi*" olduğunu belirterek, demokrasinin işleyebilmesi için özel bir çevre, buna bağlı olarak, sorumlu ve eğitilmiş bir halk, belirli bir iktisadî gelişme düzeyi ve sosyal bazı ilişkilerin gerekli olduğunu söyledi. Bununla birlikte, serbest ve samimi seçimlerde, kaybedenlerin sonuca razı gelerek seçmenlere saygı duymasının, çoğunluğun da azınlığın muhalefet hakkına saygı göstermesi gerektiğinin şart olduğunu vurgulayan Arslan, demokrasinin sadece seçimden seçime varlığını gösteren bir rejim olmadığını, çoğulculuğun gündelik yaşantıda da kendisini göstermesi gerektiğini söyledi.

Demokrasinin fonksiyonunun sadece siyasî müesseselerle sosyal güçler arasında denge sağlamaktan ibaret olmadığına da işaret eden Arslan, bu idealin fertlerin yaşantılarının her aşamasında bir ana prensip olarak karşımıza çıktığını söyledi.

Demokrasinin bir ideoloji olmadığını ve demokrasinin özü itibarıyla bir siyasî yönetim biçimi olduğunu ifade eden Asuman Arslan, "*aynı şekilde demokrasi bir yaşam tarzı da değildir. Eğer öyle olsaydı demokrat olmadığına inanılan hayat tarzlarının, peşinen değersiz kabul edilmesi, yasaklanması ve bastırılması gerekirdi. Bu yüzden demokrasi bir yaşam biçimi değil, fakat farklı amaç ve değer skalalarına göre şekillendirilmiş, değişik, hatta ait hayat tarzlarının barış içinde bir arada yaşamasına zemin hazırlayan bir yönetimdir*" dedi.

Demokrasi din ilişkisine değinen Asuman Arslan, bütün istikrarlı demokrasilerde laikliğin dinî özgürlük olarak anlaşıldığını ve günümüz toplumlarında bunun çok zengin bir çeşitlilik gösterdiğini söyledi. Herkesin istediği değerler sistemine dilediği şekilde inanıp bağlanmakta serbest olduğunu vurgulayan Arslan, dinsel çeşitliliğin de bu sosyolojik çeşitliliğin bir parçası olduğunu ve devletin farklı dinlere veya aynı dinin farklı yorumlarına karşı eşit mesafede ve hatta tarafsız olması gerektiğini söyledi.

İslâm dininin, Hristiyanlıktan farklı olarak hem bu dünyayı hem de ahireti hedeflediğini, İslâmda parçalanmanın değil birliğin esas olduğuna işaret eden Arslan, "*İslâm ülkeleri de dinî anlayış ve yorumlar bakımından Hristiyanların çoğunlukta olduğu ülkeler kadar çeşitlilik gösterir. Yani tek bir İslâm anlayışı yoktur. Aksine İslâmı anlama, yorumlama ve yaşamada büyük bir çeşitlilik görülmektedir. Bu yüzden devletin dinî anlayışlar karşısında tarafsız olması Hristiyan ülkeler için olduğu kadar Müslüman ülkeler için de gereklidir. Çünkü iç barışa; farklı dinler arasındaki savaş kadar, dinin farklı yorumları arasındaki, zora ve şiddete dayalı rekabette zarar verebilir. Bu tarafsızlık aynı zamanda dinî özgürlüğe sahip olabilmesinde olmazsa olmaz şartıdır.*

Demokrasi mademki halkın yönetimi, o halde İslâmidir. Çünkü halk adına yönetme, halkın gerçek inancını esas alan bir dinin, temel ilkesidir. İslâmî bakımdan burada dikkat edilecek husus halkın iktidarı ve yönetimi demek olan demokrasiye karşı çıkmak değil, demokrasi adına yapılan yanlışlıklara ve halksızlıklara karşı çıkmak ve daha iyi bir şekilde demokrasiyi gerçekleştirmek ve demokratikleşme sürecini arttırmaktır. İslâm düşüncesine göre, insan diğer canlılardan iradeyi cüz'iyesi ile ayrılır. Buna göre insan, kainat kuralları içinde olmak şartıyla özgür olmalıdır. Allah sadece insana irade serbestliği vermiştir. Allah'ı yeryüzünde toplum temsil eder. Toplum adına hareket, Allah adına hareket etme anlamına gelmektedir. Halkın gerçek iradesini bulmak Allah'ın iradesini bulmakla eşdeğerdir." dedi.

İslâmiyetin gerek dinî, gerekse düzene ilişkin getirdiği hükümlerle, halkın gerçek iktidarından başka bir şey önermediğini ve halkın gerçek iktidarını adeta külli iradenin bir tezahürü saydığını belirten Asuman Arslan, "*Kur'an ve İslâm tarihi incelendiğinde, indirilen ayet ve hükümlerin halkın gerçek iktidarını, yani demokrasiyi tesis etmek üzere olduğu gerçeği ile karşılaşırız. Bu yüzden İslâmi bakımdan halkın gerçek iradesini bulmanın yolu ve yöntemi önem taşımaktadır. Bu konuda demokrasi isteme ve demokratikleşme mücadelesi yapma, İslâma inananların görevi olmalıdır.*" dedi.

Sonuç olarak ülkemizin heterojen bir yapıya sahip olduğunu, ülkemizin etnik, dinî, kültürel açıdan zengin farklılık ve çeşitlilik gösterdiğine dikkat çeken Arslan, bu çeşitliliğin bazen zaaf gibi görünse de gerçekte adil bir toplumun, istikrarlı bir demokrasinin ortaya çıkmasında etkili bir teşvik unsuru olabileceğini belirterek, "*bu yüzden zıtlık ve ihtilaflarımızı bulup öne çıkarmak yerine toplumu bir arada tutan ortak noktalar araştırılmalı ve vurgulanmalıdır.*" dedi.

Türkiye Birincisi olan Eskişehir Özel Ertuğrul Gazi Erkek Lisesi

Lise ve Meslek Liseleri Arası
BİLGİ YARIŞMASI

Türkiye Diyanet Vakfı her yıl olduğu gibi bu yıl da Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle, geçen yıllardaki amaç doğrultusunda; öğrencilerin, sosyal ilimler alanındaki bilgileri müfredat seviyesinde ve doğru olarak öğrenmesi, bu alandaki bilgilerin derinleştirilmesi; öğrencilerin ve velilerin "Kutlu Doğum Haftası" na ilgilerinin sağlanması ve Hz.Peygamber sevgisinin yaygınlaştırılması amacıyla, Türkiye genelindeki Lise ve Meslek Liseleri arasında bilgi yarışması düzenlenmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı, İl Milli Eğitim Müdürlükleri ve İl Müftülüklerinin organizasyonu ile yapılan yarışmalar sonucunda, önce il birincileri, daha sonra da bölge birincileri tespit edildi. 20 bölge birincisi okulun, yarı final ve final yarışması da yine Milli Eğitim Bakanlığı ve Vakfımızın müşterek organizasyonu ile 22 Nisan 1998 Çarşamba günü Kocatepe Camii Konferans Salonunda yapıldı. Yarışmalar sonunda Eskişehir Özel Ertuğrul Gazi Erkek Lisesi birinci olurken, Kütahya Anadolu Öğretmen Lisesi ikinci, Elazığ Balakgazi Lisesi üçüncü, Gümüşhane Lisesi de dördüncü oldu.

Türkiye Diyanet Vakfı tarafından Birinci gelen okul öğrencilerine 100'er Milyon TL, bu öğrencilerin okuluna 1.000.000.000.-TL, ikinci gelen okul öğrencilerine 80'er milyon TL, bu öğrencilerin okuluna 750.000.000.-TL, üçüncü gelen okul öğrencilerine 60'ar milyon Tl, bu öğrencilerin okuluna 500.000.000.-TL, dördüncü gelen okul öğrencilerine de 40'ar milyon Tl, bu öğrencilerin okuluna da 250.000.000.-TL ödül verildi.

Balkanlar ve Kıbrıs Türkleri Arasında
VATAN - MİLLET SEVGİSİ konulu şiir yarışması

Kıbrıs ve Balkanlarda bulunan soydaş ve dindaşlarımızı ortak bir kültür zemininde buluşturmak, Kutlu Doğum Haftası faaliyetlerini bu sahalarda tanıtıp yaygınlaştırmak amacıyla her yıl düzenlenen etkinlikler çerçevesinde bu yıl da Balkan ve Kıbrıs Türkleri arasında Vatan-Millet Sevgisi konulu şiir yarışması düzenlendi. Yarışmaya gelen eserler jüri tarafından titizlikle incelenerek dereceye gerenler tesbit edildi. Yapılan incelemeler neticesinde; Makedonya'dan İlhami Emin birinci, Yugoslavya'dan Zeynel Beksaç ikinci, Bulgaristan'dan İsmail A.Çavuş üçüncü olurken, Bulgaristan'dan Osman Aziz, Haşim Akif, Hüseyin Karabacak, Sabri İbrahim Alagöz ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden Mahmut İslamoğlu da mansiyon ödülüne layık görüldü. Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yarışmada dereceye giren yarışmacılara birer plaket ile birinciye 400 ABD Doları, İkinciye 300 ABD Doları, Üçüncüye 200 ABD Doları verilirken, mansiyon kazanan yarışmacılara da 100'er ABD Doları ödül verildi.

Vatan ve Millet Sevgisi konulu şiir yarışmasında birinci gelen şiirden bazı bölümler;

Gül dikeni

Balkanlar'da
Karahummaları yenen Gülkuş'tum ben...
Şeytana uyunca insan
Kuyuya battı zaman,
Göğü boğazlayınca kama
Kan seli çıktı dama.
Elinde güneş
Alnında yıldız
Bir çocuktum ben.

"Kimisi ölmek için,
Kimisi ölümden sonra da
Yaşamak için doğar",
Demişti anam Gülbahar.

Saraybosna sığınaklarında
Lâmba yerini görmüştü
Gözlerim,
Derken yarıda kesilmişti
Düşlerim.

Düne dek
Adsız gövdelerin eline
Terkedilmişti
Savunması
Şehrin.

Bir ajans haberine göre,
1992'de,
Saraybosna'da
En çok mezarcılar
Çalışmıştı.

Tazelenen gül

Balkanlar'da
Karahummaları yenen bir Gülkuş'um ben.

Her yer karanlık idi,
Her yer mezar,
Mezarlar dirimlik imdi,
Balkanlar vakar.

Tepreşti içimizde
Unutulan mehter,
Tazelendi kuru
Sanılan kökler.

Tanrı Dağları'na bağlandı
Malazgirt,
Bozkurt, Kırat derken
Uçurdu Burak.

Tarihten silinmek
İstenen aslan'dık
Aslan'ız
Yine.

Gökdemirdik,
Gökhan,
Türkü ve gülhanız
Yine.

İlhami EMİN Üsküp/Makedonya

İlköğretim Okulu Öğrencileri Arası ÇEVRE Konulu Şiir Yarışması

Öğrencilerin duygularını şiirle ifade etmelerine yardımcı olmak, dolayısıyla yeni kabiliyetlerin ortaya çıkarılmasını sağlamak, çevre bilincini geliştirmek ve Hz.Peygambere olan ilgi ve sevgiyi yaygınlaştırmak için Türkiye genelinde, İlköğretim okulu öğrencileri arasında Çevre konulu şiir yarışması düzenlendi. Yarışma neticesinde İstanbul Pendik Kılıçaslan İlköğretim okulu öğrencisi Gökçe Çeliker birinci, Zonguldak Ereğli Atatürk İlköğretim okulu öğrencisi S.Tutku Özcan ikinci, Manisa Sarıgöl Mimar Sinan İlköğretim okulu öğrencisi İbrahim Okay Ildız üçüncü olurken, Tekirdağ Çorlu Özel İlköğretim okulu öğrencisi Nilüfer Özüer, İstanbul Üsküdar Özel Coşkun İlköğretim okulu öğrencisi Zeynep Ural ile Yalova Şaban Temuge İlköğretim okulu öğrencisi Mesude Turgut da mansiyon ödülüne layık görüldü. Türkiye Diyanet Vakfı tarafından yarışmada dereceye giren öğrencilere birer plaket ile birinci gelen öğrenciye 50.000.000.-Tl, ikinciye 30.000.000.-Tl, üçüncüye 20.000.000.-Tl; mansiyon kazanan öğrencilere de 10'ar milyon Tl. ödül verildi.

BENİM DÜNYAM (*)

Uzun bir kış gecesi
Tatlı bir uykudayım,
Düşlerim içinde
Kendi cennetimdeyim.
Güneş göz kırpıyorken
Kuşlar şarkı söylüyor,
Kuzularla çocuklar
"Elim Sende" oynuyor.
Kelebekler dans edip
Arılar alkışlıyor,
Çiçekler arasında
Bal yarışı başlıyor
Uçurtmalar uçuyor
Mavi, beyaz ve sarı,
Bir sarmaşık bahçesi
Her evin, her duvarı.

Behçemizde zambaklar,
Kasımpatlar kol kola,
Sanki, gümüş bir yoldan
Gidiyorum okula.

Gökçe ÇELİKER
İstanbul/Pendik Kılıçaslan İlköğretim Okulu
3-A Sınıfı Öğrencisi
(*) Birinci seçilen şiir

Güneşli bir yağmurla
Ormanlar yıkanıyor,
Caddeler, sokaklara
İmrenerek bakıyor.

Salıncağın ipini
Buluta bağlıyorum,
Karşımda gökkuşağı
Sevinçten ağlıyorum.

Ağaçların son dalı
Bulutlara değiyor,
Göçmen kuşlar başını
saygı ile eğiyor.

Sabah oldu ancak,
Şimdi renkler solacak,
Bu bir rüya olsa da
Bir gün gerçek olacak.

GİDERİM ... (*)

Doğanın çocuğuyum ben...
Derinlerden gelir, sonsuzluğa giderim.
İnsan eli değmemiş, uzaklarda açan bir çiçeğim.
Dilerim, bundan sonra da solmaz pembelerim.

Doğanın çocuğuyum ben...
Kirletmeyin beni, duygularınıza yenilmeyin,
Dokunmayın bana, size cennetler vadedeyim.
Coşkun pınarlarımla hayallerinizi süsleyeyim.

Doğanın çocuğuyum ben...
Yaşanmamış baharları size yaşatan,
O ne? Nedir bu duman, etrafımı kuşatan
Bu ne büyük hatadır sizlere yakışmayan.

Doğanın çocuğuyum ben...
Geçmişlerden gelir, geleceğe giderim.
Öylesine büyük, öylesine muhteşem!
Böyle bir sanat eseri gördü mü hiç gözlerin?

Doğanın çocuğuyum ben...
Bir verirsen bana, sana bin veririm.
Sıkı tutun beni avuçlarınızda,
Yoksa bir yıldız gibi kayar giderim.

S.Tutku ÖZCAN
Zonguldak/Ereğli Atatürk İlköğretim Okulu
7/H Sınıfı Öğrencisi
(*) Yarışmada ikinci seçilen şiir

AĞLAMA (*)

Ağlama çayır kuşum ağlama,
Ağlama susuz dere,
Yanıp kavrulmuş fide,
Ağlama....

Ağlamak fayda değil,
Sürüp giden yangına.
Ağlamak fayda değil,
Asit yağmurlarına.
Plastik kokuyorken etimiz,
Kurum tutuyorken saçlarımızda,
Ağlamak fayda değil, bir cehennem ortasında.

Ağlama çayır kuşum.
Ağlama fırtınaya,
Erezyona ağlama.
Konup da kuru bir ahlat dalına,
Ağlamak fayda değil zehir bulutlarına.
Taş dibinde çiğdem, çimen,
Kar altında boynu bükük kardelen,
Büyük, küçük, börtü, böcek demeden,
Ayağa kalkıpta hep birden,
Karşı durmadıkça insan denen varlığa,
Ağlamak fayda değil doğa ana,
Ağlamak fayda değil sürüp giden yangına.

İbrahim Okay ILDIZ
Manisa/Sarıgöl Mimar Sinan İlköğretim Okulu
7/A Sınıfı Öğrencisi
(*) Yarışmada üçüncü seçilen şiir

İslâmî İlimler Araştırma Ödülü

Vakfımız; İlmi inceleme ve araştırmayı teşvik etmek amacıyla 1995 yılından bu yana her yıl İslam Dini ve Kültürü alanında yapılan ilmi bir araştırmaya ödül vermektedir. Bu amaçla açılan yarışma ilim çevrelerinde 4 yıldan beri büyük ilgi uyandırmıştır. Yarışmaya bu yıl katılan eserler, çeşitli ilim dallarında temayüz etmiş ilim adamlarından oluşturulan jüri tarafından titizlikle değerlendirildi Ancak yapılan değerlendirme sonunda ödüle layık eser bulunamamıştır.

İmam-Hatip Liseleri Öğrencileri Arasında İSLÂM ve DEMOKRASİ Konulu Araştırma Yazısı Yarışması

İmam-Hatip Lisesi öğrencilerine, araştırma yapıp düzgün bir şekilde yazma alışkanlığı kazandırmak; İslâm ile aktüel kavramlar arasında irtibat kurup düşünmelerini temin etmek amacıyla, Türkiye genelinde İmam-Hatip Liselerindeki öğrenciler arasında İslâm ve Demokrasi konulu araştırma yazı yarışması düzenlendi.

Jüri tarafından yapılan değerlendirme sonunda; Ordu Ulubey İmam-Hatip Lisesinden Muradiye Çakmak birinci, Çorum İmam-Hatip Lisesinden Sümeyra Çağdaş ikinci, Bolu Mengen İmam-Hatip Lisesinden Kenan Özçelik de üçüncü oldu. Yine bu yarışmada, Samsun Bafra İmam-Hatip Lisesi'nden Asım Duran, Trabzon Akçabat İmam-Hatip Lisesi'nden Behlül Tokul ile Bursa Yenişehir İmam-Hatip Lisesinden Nagehan Acar da mansiyon ödülüne layık görüldü. Yarışmada dereceye giren öğrencilere birer plaket ve birinciye 80.000.000.-Tl, ikinciye 60.000.000.-TL, üçüncüye 40.000.000.-Tl verilirken mansiyon ödülü alan öğrencilere de 20.000.000.-Tl ödül verildi.

Eş ve Baba Olarak Hz. Muhammed

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları da bir panel düzenledi. Kocatepe Camii Konferans Salonu'nunda icra edilen "**Eş ve Baba Olarak Hz.Muhammed**" konulu panelin oturum başkanlığını Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi **Prof.Dr. Nesimi Yazıcı** yaptı. Ekseriyetini kadınların oluşturduğu çok sayıda dinleyici tarafından ilgiyle izlenen Panele konuşmacı olarak, Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden **Prof.Dr.Cemal Sofuoğlu**, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden **Prof.Dr.Hasan Onat** ve Gazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden **Prof.Dr. Hüseyin Algül** katıldı.

Panelin açış konuşmasını yapan Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanı Ayşe Sucu, Kutlu Doğum kutlamalarındaki hedef ve gayenin, Türkiye'deki bütün kesimlerden insanlara, Peygamber Efendimizin örnek ahlâkını, şahsiyetini, hayatını tanıtmak, O'nun sevgisini gönüllere yaymak, O'nun kişiliğinde İslâm'ı anlamak ve anlatmak olduğunu belirtti.

Peygamberimizin bütün insanlık için eşsiz bir model ve örnek olduğuna işaret eden Sucu, "*Yüce Allah, Peygamberimize hitaben* "muhakkak sen, çok yüce bir ahlak üzeresin" *buyururken, insanlara hitaben de* "gerçekten, sizin için, Allah'a ve ahiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah'ı çok zikredenler için Resulullah'ta çok güzel bir örnek vardır" *buyurmaktadır.*

Her insan, Peygamberimizi örnek almayı, O'nun gibi eş, O'nun gibi baba, O'nun gibi komşu, O'nun gibi ticaret adamı, O'nun gibi devlet adamı, hülasa her alanda O'nun gibi olmak şeklinde anlayıp bunu gerçekleştirmeye çaba sarf ettiği zaman, çok büyük bir manevi zenginliğin oluştuğunu kendiliğinden fark edecektir. Bu da, O'nun hayatının doğru öğrenilmesi ve öğretisinin doğru yorumlanması ile mümkün olabilecek bir konudur" dedi.

Konuşmasında Kadın Kollarının faaliyetlerine de kısaca değinen Ayşe Sucu, Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kollarının kuruluş gayesinin İslâm'ı doğru öğrenmek ve doğru öğretmek, doğru anlamak ve doğru anlatmak olduğunu belirtti. Haftada iki ayrı günde, Kur'an-ı Kerim'i anlamak dersi olan, Kur'an-ı Kerim'in meal dersleri, haftada bir gün tasavvuf, felsefe dersleri -Din Felsefesi adı altında, iki ayrı günde, tasavvuf ve din felsefesi- itikat, ibadet, ahlâk dersleri, Kur'an öğretimi ve panellerle, halka açık olan konferans ve panellerle eğitim faaliyetlerinin sürdüğünü söyleyen Sucu, "*bunların yanısıra, ailedeki bütün*

Ayşe SUCU
Ankara Müft. Eğitim Uzmanı
TDV Kadın Kolları Başkanı

bireyleri aydınlatacak, bilgilendirecek bir etkinlik olarak, Mayıs 1998 tarihinden itibaren bir etkinlik olarak, Kadın Kolları merkezimizde, aile sohbetleri adı altında sohbetlerimiz başlayacaktır. Bu sohbetlerimizde, bir ilahiyatçı uzman, bir psikolog bulundurulacaktır" dedi.

Türkiye Diyanet Vakfı Kadın Kolları Başkanının konuşmasını müteakip Panele geçildi. Konuşmacıları kürsüye davet eden oturum başkanı Prof.Dr. Nesimi Yazıcı dinleyicilere panelle ilgili hissiyatını şöyle dile getirdi: Bu toplantı sırasında, konuşmacı olarak üç değerli profesör hocamız, arkadaşımız sizlere hitap edecekler. Bu vesileyle ben bir hususa dikkatinizi çekmek istiyorum. II. Abdülhamit döneminde, Çin'e İslâmiyet'i anlatmak için üç din görevlisi, din alimi göndermek gerekiyor. Yapılan yazışmaların sonucunda, üç din görevlisinin gönderilmesinin devlete o gün bir yük teşkil edeceği, bunun yerine, üçünün görevini ifa etsin diye iki kişinin gönderildiğini görüyoruz. Şimdi, Türkiye Diyanet Vakfı, vakıflardan bir güçlü vakıf, bir güzel vakıf olarak, kendi başına, ülke dışına hocalar gönderdiği gibi, ülke dışında fakülteler açabiliyor. Allah'a şükür ve böyle birkaç yüz kişilik bir salona bile ülkenin değişik köşelerinden dört profesör getirebiliyor. Bu büyük bir nimettir.

1865'ler civarında, Ümit Burnu'nda bir kısım Müslümanlar var, bir Müslüman cemaati ve bu Müslüman cemaatini tenvir etmek üzere, Makarr-ı Hilafetten, en büyük İslâm devletinden, İstanbul'dan hoca istiyorlar. İstanbul'dan, oradaki insanları irşad edecek, onların dinî problemlerine cevap verecek hoca bulmakta güçlük çekiliyor. Allah'a şükür ki, bugün böyle sayı itibariyle mütevazi sayıda dinleyicinin bulunduğu bir toplantıda bile dört profesör, dört değerli ilim adamı sizlere hitap ediyor.

Prof.Dr. Nesimi YAZICI
A.Ü. İlahiyat Fakültesi

Prof.Dr. Hasan ONAT
A.Ü. İlahiyat Fakültesi

Prof.Dr. Hasan ONAT

HZ. Peygamber'i anlamanın bir anlamda İslâm'ı anlamak olduğunu belirterek sözlerine başlayan Prof.Dr. Hasan Onat, iyi Müslüman olmanın anahtarının, Hz. Muhammed'i anlamaktan geçtiğini söyledi. Kur'an-ı Kerim'de, Peygamberimiz Hz. Muhammed Aleyhisselam'ın örnek alınması gereken bir insan olduğundan söz edildiğini belirten Onat, Peygamberimizin en güzel örnek olduğunu da ifade etti.

Örnek almanın, taklit etmekten çok farklı olduğunu, insanların örnek alma kavramı üzerinde fazla yoğunlaşamadığı için, örnek almanın, ağırlıklı olarak taklit etmek olarak anlaşıldığını ifade eden Hasan Onat, bu doğrultuda da Peygamber'in sünnetine uymanın, Peygamber ne yaptıysa onu yapmak gibi algılandığını söyledi. Bu algılama biçiminin, İslâm'ın dinamizminin temellerini kurutmak anlamına geldiğini ifade eden Onat, "*çünkü, taklit ettiğiniz zaman, 14 asır önce yaşamış*

bir insanı taklit ediyorsunuz. 14 asır önceki şartlarda gerçekleşen davranışları taklit ediyorsunuz. Oysa, aradan asırlar geçti ve taklit çizgisinde kaldığınız için de, Peygamberimizi doğru dürüst anlama imkânına kavuşamadınız. Oysa, Yüce Allah O'nu örnek olarak gösteriyor. Örnek olması demek, Peygamber'in o şartlarda gerçekleştirdiği bir davranışın, siz bu şartlarda nasıl daha iyisini gerçekleştirebilirsiniz sorusuna cevap bulmak demektir. Ancak böyle örnek alınabilir. Örnek almak için de, öncelikle anlamak lazım gelir. Anlamadığınız bir kimseyi, anlamadığınız bir meseleyi örnek alamazsınız" dedi.

Bizde çok yoğun bir Peygamber sevgisi olduğunu ancak bilgi temelinden yoksun bir Peygamber sevgisinin, çok da fazla bir anlam ifade etmeyeceğini iddia eden Prof.Dr.Hasan Onat, "*çünkü, siz, 14 asır önce yaşamış bir insanı sevdiğinizden söz ediyorsunuz; eğer O insanı tanımazsanız, eğer O'nun kim olduğunu bilmezseniz, O'nun âlemlere rahmet olarak gönderilmesinin anlamını idrak edemezseniz, onu sevemezsiniz ki... Bol bol salavatı şerife getirirsiniz, güzeldir. Bol bol, adı anıldığı zaman elinizi kalbinizin üzerine bastırırsınız; bu da güzeldir, yadırgamıyorum. Ama, diyorum ki, gelin, işin arka planını biraz anlamaya çalışalım. Peygamberimizi örnek almak durumundaysak, önce O'nu anlamak durumundayız. Bu, olmazsa olmaz şarttır*" dedi.

Peygamber'i anlamak konusunda bir çerçeve çizen Onat, "İslâm'ın ilkelerinin çok net olduğunu ifade ederek, "*İslâm, spekülasyona açık bir din değil. Herkes aklına geldiği gibi bir İslâm üretemez. Açık seçik bir din. Kur'an-ı Kerim ortada. İslâm şeffaf bir dindir ve İslâm'ın gizlisi, saklısı*

olmaz. İslâm'ın kimseden korkacak bir tarafı yok. Her türlü tenkide, tahlile sonuna kadar açıktır" dedi. Durumun böyle olmasına karşın bizim kültürümüzde, eleştirel bir yaklaşımın söz konusu olmadığını, bunun da bir çok problemi beraberinde getirdiğini söyleyen Onat, "*Kur'an merkeze alınarak, kültürü eleştirme gibi bir durumdan şimdiye kadar kaçmışız. Eleştirel yaklaşım söz konusu olmazsa, yanlışlar katlanarak devam eder*" dedi.

Sözkonusu yanlışlıkları örneklerle açıklayan Prof.Dr.Hasan Onat, "*siz, İmam-ı Gazali'yi büyük bir âlim olarak görürsünüz, gerçekten de öyledir, saygı duyarsınız. Kabul; ama, siz, eğer, İmam-ı Gazali'nin yazıp çizdiklerini İslâm olarak algılarsanız, İmam-ı Gazali eşittir İslâm diye düşünürseniz, İlhan Arsel de kalkar, Şeriat ve Kadın kitabında Gazali'nin kitaplarını alır, aynı sizin mantığınızla, Gazali'nin kitaplarındaki birtakım yanlış bilgileri, size der ki; "İşte İslâm bu, sizin inandığınız din bu. O zaman, temelde bu ayırımı yapmak gerekir.*" dedi.

Din ve din anlayışının birbirinden farklı olduğunu ve insanın içinde yaşadığı zaman diliminin ürünü olduğunu belirten Onat, insanın doğrularının da içinde yaşadığı zaman dilimine göre şekillendiğini söyledi.

Peygamberimiz Hz. Muhammed Aleyhisselam'la birlikte, vahiy kapısının kapandığını ve hiç kimsenin, genel geçer mutlak doğru nitelik taşıyan bilgi sahibi olduğu şeklinde bir iddiada bulunma hakkının söz konusu olmadığını dile getiren Prof.Dr. Hasan Onat, "*o zaman, bu genel ilkeyi öne alarak, Peygamberimiz hakkında bütün yazılıp çizilenleri, bu çerçevede ele almak mecburiyetindeyiz; yani, yazılıp çizilenlerin, mutlaka bir eksik tarafı, yanlış tarafı vardır. Çünkü, yazılıp çizilenler, o insanın görüşüdür, kanaatıdır, Allah katından bir bilgi gelmemektedir o insanlara, vahiy kapısı kapanmıştır. Eğer, öyleyse, bu birinci ilkeyi, çok açık ifade edelim, Peygamberimizin vefatından sonra din adına ortaya konulan şeyler, kim tarafından gelirse gelsin, hangi kitapta yer alırsa alsın, her türlü tenkide, tahlile, her türlü tartışmaya sonuna kadar açıktır; bir. İkinci husus, Peygamberimizle alakalı değerlendirmelerde ana çerçeveyi Kur'an'dan almak mecburiyetindeyiz. Kur'an-ı Kerim Allah katından gelen kitaptır. Ancak, 23 yıl zarfında Peygamberi-*

miz Hz. Muhammed Aleyhisselam'a nazil olmuştur. 23 yıl içerisinde pek çok olayla bağlantısı vardır Kur'an ayetlerinin. Öyleyse, Kur'an-ı Kerim, aynı zamanda bir tarih vesikasıdır. Peygamberimizin hayatını mı öğrenmek istiyorsunuz, gelin Kur'an'a gidelim. Kur'an ana çerçeveyi nasıl verir? Son derece net ifade ediyorum. Kur'an-ı Kerim Hz. Muhammed için der ki "O da sizin gibi bir insandır, bir beşerdir." *Ana çerçeveyi Kur'an'dan alırsak, Peygamberin iki ana özelliği çıkar ortaya: Beşer, vahiy alan bir beşer.*" dedi.

Peygamber'i anlamak konusunda, insanların Peygamberin normal bir insan olduğu gerçeğini öncelikle algılamak zorunda olduklarını vurgulayan Onat, "*normal bir insan örnek alınabilir. Normal bir insan sınırlarını aştığınız zaman, örnek alma şansınız kaybolur. Çünkü, Kur'an da bu noktayı ısrarla belirtir ve Peygamberimizin beşer olduğu gerçeğini çok net vurgular. O zaman, Peygamberimizin hayatından, Peygamberimizle alakalı birtakım hususlardan söz etmek istiyorsanız, ana çerçeveyi işte bu şekilde Kur'an'dan almak zorundasınız.*" dedi.

Peygamberimiz Hz. Muhammed'in hayatını ana hatlarıyla ifade eden Hasan Onat, "*bizim Peygamberimiz, Taif'te, ayakları kan revan içinde kalan bir insandır. Bizim Peygamberimiz, Uhut'ta dişi kırılan bir peygamberdir. Bizim Peygamberimiz, Hendek'te elinde kazma, çalışan bir peygamberdir. Bizim Peygamberimiz, bir babadır, bir eştir, yeri geldiğinde ticaret yapar, yeri geldiğinde ibadetiyle uğraşır. Bizim Peygamberimiz bir insandır. Bizim Peygamberimizin beşer olduğu gerçeği hayatında o kadar aşikârdır ki, bir gün, bir toplantı halindeyken dışarıdan bir zat gelir. Titremektedir o zat. Etrafındaki insanlar görürler. Peygamberimiz bakar, der ki* "ey insanoğlu, ne oluyor sana, niye titriyorsun? Ben, ne bir kralım, ne padişahım, ne melikim, ben kurutulmuş et yiyen bir kadının oğluyum." *İşte, Peygamberimiz buydu ve Peygamberimizin güzellikleri bunlardı.*" dedi.

Çocuk eğitimi konusunda da peygamberimizin örnek alınması gerektiğini vurgulayan Hasan Onat, "*Peygamber'i örnek alan bir baba, öncelikle çocukların, kendilerine isyan etme pahasına da olsa, kişiliklerini geliştirmeyi öğretmek zorundadır. Çünkü, anne baba desteğiyle uzun süre ayakta kalınmaz. Her insan, tek başına ayakta durmak mecburiyetindedir.*

Kur'an, insanı robot gibi bir varlık olarak algılamaz. Kur'an'a göre insan, Allah'ın halifesidir. Kur'an, evrende bulunan her şeyin, yerlerde göklerde bulunan her şeyin insana boyun eğdirildiğinden, insanın emrine verildiğinden söz eder. Demek ki, Allah'ın halifesi olan insan, bu çerçevede, evrende bulunan madde üzerinde tasarruf sahibi bir varlıktır ve Kur'an'ın muhatabı insandır, zaman zaman bu hitap, erkekler üzerinde yoğunlaşır, zaman zaman konularına göre kadınlar üzerinde yoğunlaşır. Ama, Kur'an, önce insana hitap eder.

Kur'an'ın bakış açısı çerçevesinde, kadın ve erkek bir elmanın iki yarısı gibi, bir bütünün parçalarıdır. Hem, ayrı ayrı başlıbaşına birer varlıktır, birer değerdir, hem de kadın ve erkek bir bütün oluşturur ve Kur'an der ki, erkekler kadınlar için birer örtü, kadınlar da erkekler için örtüdür. Bu manada bakarsanız, Kur'an'ın kadına bakışında, ne aşağılık, ne fazlalık söz konusu değildir." dedi.

Hasan Onat konuşmasının sonunda Kur'an'da, kalplerin mühürlenmesinden söz edildiğini belirterek, "*kimin kalbi mühürlenir biliyor musunuz; çelişkileri göremeyen insanın kalbi mühürlenmiş demektir. Müslüman da olsanız, çelişkileri göremiyorsanız, doğruları işinize geldiği gibi çarpıtıyorsanız, sizin de kalbiniz mühürlenmiş olur diye düşünüyorum*" dedi.

Prof.Dr. Hüseyin ALGÜL

Tebliğinde iyi bir beşer olarak Peygamber Efendimizin, baba olma özelliğini ön plana çıkaracağını belirterek sohbetine başlayan Prof.Dr. Hüseyin Algül, İslâmın; içtimai birliği, en üst ve sağlam şekliyle; sevgi, bağlılık, merhamet, iyilik, müsamaha, yardımlaşma, doğruluk, insaf ve Allah korkusunu gözeterek, aile müessesesiyle, içtimai birliğin ayakta tutulmasını hedef alan bir din olduğuni belirtti.

İnsanî ve içtimai hayatın bütün unsurlarının, terbiye esaslarının ve ana dokularının aile müessesesinde ortaya çıkacağını ifade eden Algül, "*kabiî ki, bu zaviyeden aile, içtimai hayatın çekirdeği sayılır. Kur'an-ı Kerim, Furkan Suresinin 54 üncü Ayetinde, insana nesep ve sıhriyet bağları verildiğini belirterek, ailenin önemine işaret eder. Ayrıca aile bireyleri, ana, baba, zevce, evlat ve bunların karşılıklı görevleriyle alakalı Kur'an'da ayetler ve Peygamberimizin sünnetinde tavsiyeler, esaslar belirtilmiştir, sıralanmıştır. Çocukların İslâm fıtratı üzere doğup, daha sonra aileleri tarafından eğitim yoluyla İslâm dışı herhangi bir dine veya İslâm'a yöneltilebileceği konusuna dair buyurulan hadis-i şerif de, baba ve annenin evlatlarla ilişkisinin önemini de ortaya çıkarıyor.*" dedi.

Kur'an-ı Kerim'in bir çok ayetinde, bir insanın ana ve babasına karşı iyi davranılmasının tavsiye edildiğini belirten Algül, "*keza, Nisa Suresi'nin 36. ayetinde, Allah'a kulluktan, hiçbir şeyi ortak koşmamaktan bahsedilir. Hemen arkasından, Allah'a ortak koşmamaktan bahsedildikten sonra, ana babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yanımızdaki arkadaşa, yolcuya ve elimiz altında bulunan kimselere iyilik etmemiz tavsiye edilir.*" dedi. Prof.Dr. Hüseyin Algül bir çok hadisde de bu konu üzerinde durulduğunu sözlerine ekledi.

Prof.Dr. Hüseyin ALGÜL
Çorum Ü. İlahiyat Fakültesi Dekanı

Kur'an'ın, evlat edinme plan ve hayalini, iyi evlat sahibi olmanın, iyi bir evladı topluma kazandırmanın ümidi ve hayali içinde olmayı ve böyle bir iyi evlat sahibi olmanın da Allah'ın büyük lütfu olduğu anlayışını, şuurunu insanlara verdiğini ifade eden Prof.Dr. Hüseyin Algül, "*tabiî, iyi evlat sahibi olmak demek, babalık hayal ve ümididir. Yani, insanlar iyi bir evlat sahibi olmak istiyorlar. Kur'an, bu noktada bizim dikkatlerimizi çekiyor ve bizim önümüze müthiş güzel bir şekilde Lokman Aleyhisselam'ın, Lokman Suresinin 13 ilâ 19 uncu ayetlerindeki evlatlara olan nasihatleri bize öğretiliyor. İşte, Allah'a eş koşmamak, ana babaya iyi davranmak, tevhide aykırı talepleri dışındaki konularda, Allah'ın gizli açık her şeyi, hardal tanesi kadar bile olsa bildiği inancı, bu inancı evlada kazandırmak, namazı kılmasını öğretmek, uygun olanı, yararlıyı yaymak, zararlıyı önlemek. Bu prensibi evlada kazandırmak, baba olarak, sıkıntıya karşı sabırlı olmasını temin etmek, insanları küçümsememeyi, böbürlenmemeyi öğretmek, kendini beğenip övünmekten vazgeçmesini ve buna göre yetişmesini sağlamak ve tabiî kibirlenerek yürümemesini, sesini bile aşırı yükseltmemesini, gürültücü, bozguncu, bölücü, karıştırıcı, anarşist ruhlu olmamasını istemek. İşte, Lokman Aleyhisselam'ın şahsında, bize, ebeveynlere evlatlarıyla ilgili, onları nasıl yetiştirecekleri konularında umdeler ve prensipler sıralanıyor*" dedi.

Kur'an ve sünnetin, bir anne, bir baba, bir evlat üçgeninde güzel prensipler önümüze koyduğunu belirten Algül, anne ve babanın evlat hayalî ve ümidi içinde olduğunu belirterek, bu evladın; Lokman Aleyhisselam'ın şahsında sıralanan değerleri benimsemiş, yararlı, iyi bir evlat olması gerektiğini de vurguladı.

Prof.Dr. Hüseyin Algül, Peygamberimizin çocuklarıyla olan münasebetini örnek göstererek, insanların bir örneği gözönünde bulundurması gerektiğini belirtti.

Peygamber Efendimizin çocuklarınının isimlerini sıralayan Hüseyin Algül, Hz. Fatma dışında hepsinin erken yaşlarda vefat etmesi sebebiyle, Peygamberimizin en çok baba - evlat ilişkisini öne çıkaran ve bununla ilgili olayların yoğun örgülendiği evladının, Peygamberlik döneminde doğan Hz. Fatıma olduğunu söyledi.

Peygamber Efendimizin Hazret-i Fatıma'yı çok sevdiğini ve onunla ilgilendiğini belirten Al-

gül, Peygamberimizin Hz. Fatıma'nın izdivacıyla yakından ilgilendiğini, Hz. Ali'ye zorluk çıkarmadan kolaylık gösterdiğini ve bir beşer olarak, kızını iyi bir damat adayı bularak evlendirme düşüncesini eyleme dönüştürüp gerçekleştirdiğini söyledi. Hüseyin Algül, Peygamber Efendimizin Hz. Fatıma'ya da "*ben seni, çok yararlı, çok sağlam düşünceli, sağlam inançlı, sağlam karakterli bir gençle evlendirmenin mutluluğunu yaşıyorum ey kızım*" dediğini ifade etti.

Peygamber Efendimizin Hz. Fatıma ile her yönüyle çok ilgilendiğiğini belirterek buna bir örnek veren Algül, "*mesela, bir defasında, Hicretin ilk yıllarında, ihtiyaçların yeterince karşılanamadığı yıllar, Peygamberimiz, açlık nedeniyle kuşluk vaktini biraz geçe, mutad olmayan bir saatte, gün ışığının dik kolduğu bir saatte dışarıdaydı, sonra Hz. Ebubekir geldi, Hz. Ömer geldi, aynı nedenle gelmişlerdi ve Peygamberimizin daveti üzerine Eba Eyub el Ensari'ye gittiler. O bir koç veya oğlak keserek ikramda bulunmak istedi. Peygamber efendimiz hemen servise kendi eliyle başlayarak, bir yufkanın içine bir miktar et sararak Eba Eyub'e demiştir ki, git bunu kızım Fatıma'ya götür, günler vardır ki, onun boğazından böyle bir şey geçmemiştir. Yani, hazırlanan bir yemeği, kızından evvel yemeğe başlamamıştır sevgili Peygamberimiz. Baba - evlat ilişkisinde, bu, takdir edersiniz ki doruk bir nokta olsa gerek. Ama, böyle olan bir baba, bakınız, kamu meselesiyle, hizmetiyle alakalı bir mesele, kızının ihtiyacının karşılanmasıyla ilgili bir mesele aynı anda ortaya geldiği zaman, nasıl bir isar, bir başkasını tercihle karşı karşıya kalıyor. Değirmen çekmekten elleri kabarmış Hz. Fatıma'nın, un yaparken ve su taşımaktan da, kendi omzu ve Hz. Ali'nin omuzu kabarmış olmalı ki, bir gün, Peygamberimizden yardımcı hizmetçi ister kızı olarak. Peygamber Efendimizin verdiği cevap* "kızım, henüz, suffe ehlinin -yoksul öğrencilerin- ihtiyaçlarını yeterince karşılayamamışken, nasıl olur da sana bir hizmetçi tahsis edebilirim." *Aslında, o yetkiyi kullanarak kızına bir hizmetçi tahsis etse, kimse, neden suffeye değil de ona verdi diyecek durumda değil, muaheze edecek durumda değil. Ama, ilim yuvasının ve o yuvada bulunanların ihtiyaçlarının, kamu yararına, insanlığın, toplumun yararına, dinin yararına olan insanların yetişeceği bir kurumun ihtiyaçlarını karşılamayı ön plana alıyor, çocuğunun ihtiyacını karşılamayı burada ikinci plana atıyor. Burada, bir isar söz konusudur. Peygamber, Hz. Fatıma'ya karşı sevgisinden bir şey kaybetmiş değil; ama, burada ince bir durum söz konusudur.*" dedi.

Peygamber Efendimizin sadece kendi öz çocuklarıyla değil, aynı zamanda sahabenin diğer çocuklarıyla da ilgilendiğini dile getiren Prof.Dr. Hüseyin Algül, bununla alakalı olarak ta şu nakilleri yaptı. "*mesela, Ebu Seleme'nin oğlu Ömer, şöyle bir nakilde bulunuyor. Diyor ki,* "ben, Hz. Peygamber'in terbiyesi altında yetişen bir çocuktum. Yemek yerken, elim, yemek kabının her tarafında dolaşırdı. Hz. Peygamber bana "ey oğul, yemeğe başlarken Allah'ın adını an, sağ elinle ve sana yakın olan taraftan ye buyurdu. Bundan sonra ben, her zaman, sağ elimle, besmeleyle ve önümden yedim" *diyor. Burada* "ey oğul" *hitabına dikkatlerinizi çekmek istiyorum ve ikinci bir nakille birleştirerek, bir cümleyle değerlendirme yapmak istiyorum. Bir de, Rafi Bin Amr El Gufari'den bir nakil var. Bu zat da diyor ki:* "Henüz çocukken bir hurma ağacı taşlamıştım. Beni Resulullah'a götürdüler. Buyurdu ki 'ey oğulcuğum, hurmayı niçin taşladın?' Ben, 'karnım açtı, yemek için, deyince, Resulullah 'yavrum, açıktığın zaman bir daha hurmayı taşlama, kendiliğinden altına düşenlerden ye' buyurdu, sonra başımı okşadı ve Allahım bu yavrunun karnını doyur diye dua etti." *Bu iki hadisede görüyoruz ki, Peygamberimiz, sadece kendi evlatlarının, kendi torunlarının babası, dedesi, büyükbabası değil, aynı zamanda, hepsini merhametle bağranı basan bir babalık, büyükbabalık anlayışı içindeydi. Burada, her iki olayda, ey oğul ve ey oğulcuğum diye yumuşak bir hitap dikkatimizi çekiyor. Bir azarlama söz konusu değil. İkinci dikkatimizi çeken husus, özellikle ikinci olayda, hatanın altı yumuşak bir üslupla çiziliyor. Şöyle yapmaması gerektiği belirtiliyor. Çözüm yolu belirtiliyor, altına kendiliğinden düşenlerden yemesi isteniyor ve sonunda dua ederek, çocuğu iyice kendine kazanıyor Peygamberimiz.*"

Prof.Dr. Cemal SOFUOĞLU

Kur'an'ı anlamadan Peygamber'i anlamanın, Peygamber'i anlamadan da Kur'an'ı anlamanın mümkün olamayacağını ifade ederek sözlerine başlayan Prof.Dr. Cemal Sofuoğu, bunların birbirine eşit olduğunu belirterek, Kur'an'dan işe başlamanın gerekli olduğunu, Ama, Kur'an'ı anlamanın da zanneddildiği kadar kolay olmadığını söyledi. Cemal Sofuoğlu 14 asırdır, Kur'an'ın tam olarak, Müslüman toplumlarca anlaşılabildiğini iddia etmenin de yanlış olduğunu sözlerine ekledi.

Kur'an-ı Kerim'in ilk emrinin "oku" olduğunu ifade eden Sofuoğlu, Müslüman toplumların, sanki Cenab-ı Allah'la inat ediyormuşçasına okumamak için direndiklerini belirtti.

Kur'an'da ilime büyük önem verildiğini belirten Sofuoğlu, bilenlerle bilmeyenlerin bir olmadığının özellikle vurgulandığını ifade etti. Ayetten, bir cahille bir alimi karşılaştırıp, ikisinin birbirine denk olmamasının anlaşılmasının yanlış olacağını ifade eden Soğuoğlu "*ayetin vurgulamak istediği gerçek şu: Dikkat ettiyseniz ayetle, bir bilenle bilmeyenden değil, bilenlerle bilmeyenlerden söz ediliyor. Yani, Cenab-ı Allah, bizim önümüze iki toplum örneği sunuyor, bunlardan birisi bilenler toplumu, bilgiye değer veren, araştırmaya, ilmî incelemeye değer veren bir toplum, diğeri de ilme değer vermeyen, ilmin ne olduğunu bilmeyen bir toplum. Bu toplumu genişletin, ilme değer veren bir millet, ilme değer vermeyen bir milleti Cenab-ı Allah,*

Prof.Dr. Cemal SOFUOĞLU
Dokuz Eylül Üniversitesi

bu iki millet bir olmaz, bilen millet daima üstündür demek istiyor ve bizim karşımıza, bugünün tabiriyle ifade etmeye çalışırsak, bir bilgi toplumu öneriyor. Günümüzde, birçok ilim adamının konuştuğu, söylediği, sanki yeni bir şeymiş gibi ifade ettiği hususu, Kur'an-ı Kerim, başka bir ifadeyle bizim önümüze sunuyor. Elbette, Kur'an'ın işaret buyurduğu gibi, bilen bir milletle, bilen bir toplulukla bilmeyen bir millet bir olmaz" dedi.

Binlerce uydurma Hadis olduğunu ifade eden Sofuoğlu, bunlardan birinin de "*kız çocuklarınızı okutmayın.*" ifadesinin olduğunu söyledi.

Bütün bunların neticesinde Türkiye de dahil olmak üzere bütün İslâm ülkelerinde bir kadın probleminin olduğuna dikkat çeken Cemal Sofuoğlu, bu kadın probleminin temelinde cahiliye Araplarının, kadınlara, yanlış, eksik, ters bakışının olduğuna dikkat çekerek, "*ne yazık ki, bir kısım alimlerimiz, bu bakışı din zannetmişler, ilim zannetmişler, günümüze yansıtmışlar ve 15 asır sonra, hâlâ İslâm dünyası, o çok seviyorum, uğruna ölüyorum dediği Peygambere, utanmadan iftira atmaktan çekinmiyor*" dedi.

Erkeklerin; Kur'an'ın öngördüğü, Hz. Peygamber'in öngördüğü kadına sevgiyi, kadına saygıyı, kız çocuklarını okutmayı kendilerine yediremediklerini belirten Sofuoğlu, bu düşüncelerden kurtulmamız gerektiğini söyledi.

Peygamberimiz döneminde Hz. Ali'nin de, toplumun o günkü genel kurallarına uyarak, Fatıma Validemizin üzerine ikinci bir hanım almak istediğini, fakat Peygamberimizin bundan haberi olduğunda Hz. Ali'yi yanına çağırarak bu olaya şiddetle karşı çıkarak izin vermediğini belirten Sofuoulu "*Bunu, kafanızın bir köşesine yazın*" dedi.

Türk Tasavvuf Musikisi Konserleri

Türkiye Diyanet Vakfı Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle, kültürel etkinlikler çerçevesinde Türk Tasavvuf Musikisi konserleri de düzenledi. Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Tasavvuf Musikisi Korosu ile Ahmet Hatipoğlu yönetiminde Ankara Radyosu ses sanatçıları tarafından verilen konserlere ilginin bir hayli fazla olduğu gözlendi. Konserleri büyük bir coşkuyla takip eden vatandaşlar, bu tür konserlerin sık sık icra edilmesi yönündeki isteklerini sık sık dile getirdiler.

Tasavvuf musikisi bir başka aleme götürür insanları, insanların duygularına, daha doğrusu ruhuna hitap eder, tasavvuf müziğini dinlerken değişik duygular yaşar insan, bazen hüzün çöker üstüne, bazen coşar ırmaklar gibi, bazen yaradana ulaşır hay sesleriyle. İnsanlar huzur bulur dinlerken, gönülden gelen nameleri mırıldanırken dudaklar, eller tempo tutar, velhasıl bütün beden iştirak eder koroya.

İşte bu duyguların yaşandığı tasavvuf müziği konserleri de Kutlu Doğum Haftası'nın vazgeçilmez bir parçası oldu.

A.Ü. İlahiyat Fakültesi Tasavvuf Musikisi Korosu

İslâm ve Demokrasi

Sempozyumdan Görüntüler

I. Oturum

II. Oturum

III. Oturum

Türkiye Diyanet Vakfı her yıl olduğu gibi bu yıl da Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "İslâm ve Demokrasi" konulu bir sempozyum düzenledi. Sahasında uzman bir çok ilim adamının katıldığı ve üç gün süren sempozyumda; demokrasinin doğuşu, Batı ve İslâm ülkelerinde uygulanış biçimi tartışılarak problemlere ışık tutulmaya çalışıldı.

Bilindiği gibi her gün çeşitli gazetelerde ve çeşitli kitaplarda demokrasi üzerine değişik bilgiler, değişik fikirler ortaya sürülmektedir. Özellikle ülkemizde son on senedir demokrasi gündemden düşmemektedir ve artan bir hızla da bu alâka gelişmektedir. Türkiye'de olduğu gibi diğer yerlerde de, herkes demokraside kendine göre bir şeyler aramaktadır ve kendine göre manalandırmaktadır. Dolayısıyla, eskiden totaliter rejim taraftarı olanlar dahi demokrasiye sarılmaktadırlar, demokrasiyle kendi imkânlarını, kendi fikirlerini ifade fırsatı doğacağına inanmaktadırlar.

Devamlı Türkiye'nin gündeminde olan ve herkesin kendisine göre yorumladığı demokrasi konusuna bir açıklık getirmeyi amaçlayan Türkiye Diyanet Vakfı, düzenlediği bu sempozyumda; demkokrasi nedir; Batı'da nasıl gelişmiştir; demokrasinin verdiği imkânlar nelerdir; bu imkânlarla, İslâm'ın getirmiş olduğu fırsat ve imkânlar nelerdir ve bunlar ne derece bağdaşır; tarih boyunca İslâm dünyasındaki uygulama ile Batı dünyasındaki uygulamalar nasıl olmuştur; bilhassa İslâm'ın çeşitli dönemlerindeki uygula-

IV. Oturum

V. Oturum

VI. Oturum

malar, Hazret-i Peygamber döneminden günümüze kadar, günümüzde de çeşitli İslâm ülkelerindeki farklı uygulamalar sırasıyla ne derece irtibatlıdır? Şeklindeki sorular değerli ilim adamları tarafından üç gün boyunca derinlemesine tartışıldı.

24 Nisan 1998 tarihinde başlayan Sempozyumun I. ve II. oturumunda "Müslüman Toplumlarda Birlikte Yaşama Tecrübeleri" konusu üzerinde duruldu. Başkanlığını Prof.Dr. Nevzat Yalçıntaş; sekreterliğini Yrd.Doç.Dr. Mevlüt Uyanık'ın yaptığı I. oturumda; "İslâmın Doğuşunun Tarihi Şartları" konusunda Doç.Dr. İbrahim Sarıçam, "Peygamber ve Dört Halife Dönemi" konusunda Prof.Dr. Mehmet Akif Aydın, "Emevi Modeli" konusunda Doç.Dr. İrfan Aycan ve "Abbasi Modeli" konusunda Yrd.Doç.Dr. Levent Öztürk birer tebliğ sunarken, müzakereci olarak da Prof.Dr. Mustafa Fayda, Prof.Dr. Sabri Hizmetli, Prof.Dr. Kazım Yaşar Kopraman ve Doç.Dr. Nahide Bozkurt katıldılar.

Oturum başkanlığını Prof.Dr. Ercüment Kuran, sekreterliğini de Yrd.Doç.Dr. İsmail Safa Üstün'ün yaptığı II. oturuma da tebliğci olarak; "Endülüs Modeli" konusunda Doç.Dr. Mehmet Özdemir, "Babür-Hint Modeli" konusunda Doç.Dr. Azmi Özcan ve "Osmanlı Modeli" konusunda da Doç.Dr. Mümtaz'er Türköne katıldı. Oturuma müzakereci olarak da Prof.Dr. Nesimi Yazıcı, Doç.Dr. Ahmet Turan Alkan ve Nevzat Kösoğlu iştirak ettiler.

Demokrasinin Doğuşu ve Bazı Batı Ülkelerinde Uygulanan Demokrasi Modelleri konulu III. oturumun başkanlığını Prof.Dr. Bahaeddin Yediyıldız yaptı. Oturumda; Demokrasinin Doğuşunun Tarihi Şartları" konusunda Doç.Dr. Nilüfer Narlı, "Batı Dünyasında Demokrasilerin Gelişmesi ve Demokrasi-Din İlişkisi" konusunda Ömer Tarkan ve "Amerika Örneği" konusunda Doç.Dr. Zehreddin Aslan birer tebliğ sunarken, müzakereci olarak da, Doç.Dr. Ayhan Bıçak ile Yrd.Doç.Dr. Fazlı Arabacı söz aldılar.

Sempozuyumun IV. ve V. oturumunda "Günümüz Müslüman Ülkelerinin Bazılarında Uygulanan Yönetim Modelleri" konusunda tebliğler sunuldu ve müzakereler yapıldı.

Başkanlığını Prof.Dr. Kazım Yaşar Kopraman'ın, sekreterliğini de Doç.Dr. Mehmet Özdemir'in yaptığı IV. oturumda; "Malezya ve Endonezya Örneği" konusunda Yrd.Doç.Dr. İsmail Hakkı Göksoy, "Pakistan Örneği" konusunda Doç.Dr. Lütfullah Karaman, "İran Örneği" ko-

nusunda Yrd.Doç.Dr. İsmail Safa Üstün ve "Mısır ve Diğer Müslüman Ülkeleri" konusunda da Doç.Dr. Zekeriya Kurşun tebliğ sunarken, müzakereci olarak da Yrd.Doç.Dr. Bülent Baloğlu, Dr. Hilal Görgün ve Nevval Sevindi katıldılar.

Aynı konunun tartışıldığı V. oturumun başkanlığını Prof.Dr. Süleyman Hayri Bolay, sekreterliğini de Yrd.Doç.Dr. Bülent Baloğlu yaptı. Oturumda direk müzakerelere geçildi. Toplantıya müzakereci olarak; Yrd.Doç.Dr. Gökhan Çetinsaya, Yrd.Doç.Dr. Tayfun Atay, Yrd.Doç.Dr. Şaban Sitembölükbaşı, Prof.Dr. Mehmet Kocaoğlu, Prof.Dr. Ercüment Kuran ve Nevval Sevindi katıldılar.

"Teorik Açıdan İslâm ve Demokrasi" konusunun işlendiği VI. ve VII. oturumun VI. sında konu sosyal bünye açısından ele alınırken, VII. sinde de siyasi prensipler açısından incelendi.

Oturum Başkanlığını Prof.Dr. Şafak Ural, sekreterliğini Yrd.Doç.Dr. Gökhan Çetinsaya'nın yaptığı VI. oturumda; "Hürriyet (seçme, düşünce ve eylem)" konusunda Doç.Dr. Mithat Baydur, "Eşitlik (İslam, demokrasi ve eşitlik)" konusunda Prof.Dr. Ahmet Arslan ve "Dayanışma" konusunda da Prof.Dr. Bahaeddin Yediyıldız birer tebliğ sunarken, oturuma müzakereci olarak da Prof.Dr. Mustafa Çağrıcı, Prof.Dr. Kenan Gürsoy ve Yrd.Doç.Dr. Halil İbrahim Acar katıldılar.

VII. oturum Başkanlığını Prof.Dr. Zehra Odyakmaz, sekreterliğini de Yrd.Doç.Dr. Tayfun Atay yaparken, tebliğci olarak; "Yasama (Tanrı, Peygamber, Müslümanlar: İcma-İctihad)" konusunda Prof.Dr. Ali Bardakoğlu, "Yürütme (Meşveret, Danışma, Şûra)" konusunda Prof.Dr. Mehmet Kocaoğlu ve "Yargı (Demokrasi ile ilişkisi bakımından İslâm'da adalet)" konusunda da Prof.Dr. Sülayman Uludağ katıldı. Oturama müzakereci olarak da; Prof.Dr. Yunus Apaydın, Prof.Dr. Kadir Arıcı, Prof.Dr. İlber Ortaylı, Sadık Eraslan ve Nevval Sevindi katıldılar.

Sempozyumun son oturumu olan VIII. oturumda "Yeni Bir Modele Doğru" konusu üzerinde duruldu. Oturum başkanlığını Prof.Dr. İlber Ortaylı, sekreterkliğini de Yrd.Doç.Dr. Halil İbrahim Acar'ın yaptığı oturuma; Ömer Tarkan, Dr. Abdulbaki Keskin ve Bülent Akarcalı birer tebliğ sunarken, müzakereci olarak da Prof.Dr. Ali Bardakoğlu ve Dr. Tahsin Görgün katıldılar.

Not: Sempozyumda sunulan tebliğler ve yapılan müzakereler Türkiye Diyanet Vakfı tarafından kitap olarak bastırılacaktır.

VII. Oturum

VIII. Oturum

Bir Toplantının Ardından

Yakup Üstün

Müslüman Azınlıklar Toplantısı

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi'nin İstanbul-Bağlarbaşı'ndaki salonunda, Kutlu Doğum programlarının son halkası olan, ilmî bir sempozyum düzenlendi "Günümüz Dünyasında Müslüman Azınlıklar" konulu iki gün süren bu toplantıda birbirinden ilginç 14 tebliğ ile Prof.Dr. Hayrettin Karaman ve Prof.Dr. Ekmelettin İhsanoğlu'nun iki nefis değerlendirmesini dinledik. Balkanlar, Doğu Türkistan, Uzakdoğu, Hint Kıtası, Kafkasya-Rusya, Avrupa, Afrika ve Amerika'daki bir takım devletler bünyesinde, azınlıklar halinde yaşayan Müslümanların durumları gözler önüne serildi. Burada görüldü ki azınlıklardan bir kısmı dedelerinden, atalarından kalan öz vatanlarında kendilerine azınlık statüsü uygulanıyor, bir kısmı ise göçmen olarak gittikleri ülkelerde o devletin kanunlarına uyarak azınlıklar ve cemaatler halinde yaşama savaşı veriyorlar. Bir taraftan kamusal ve sosyal alandaki güçlükler, bir taraftan farklı kültürlerin baskısı altında dinlerini, dillerini ve kültürlerini koruyabilmek için olağanüstü bir gayret sarfetmek mecburiyetinde bulunuyorlar. Bu gayreti göstermeyenler dillerini, inançlarını, topyekün kültürlerini kaybedip, kendileri de tarihe karışıyorlar. Bir zamanlar Avustralya'ya giderek deve kervanları ile maişetlerini sağlayan Türklerden geriye sadece develerin kaldığı hikayesi dikat çekici meşhur bir örnektir.

Bilinen bir husus olmakla beraber, bu sempozyumda bir defa daha ortaya çıkan başka bir gerçek de, insanların, inançlarının, dillerinin ve kültürlerinin korunması için siyasal bir güce ihtiyaç bulunduğudur. Milletlerin, medeniyet ve kültürlerinin gücüyle, sahip oldukları siyasi otoritelerin gücü, doğru orantılıdır. Birisi güçlü ise diğeri de güçleniyor. Birisi zayıflayınca diğeri de zayıflıyor. Ancak siyasi otoriteden yoksun olan kültür ve medeniyetler öksüz kalıyor. Yabancı siyasi otoritenin himayesine sığınıyor. O da onu yoketmek için elinden geleni yapıyor. Bu sebeple bir vatana, bir devlete ve bir bayrağa sahip olmak, bir bahtiyarlık ve bir ayrıcalıktır. Ben şahsen başka ülkede yaşadım. Azınlık hayatı yaşayan insanların hayatını kendi ülkelerinde yakından gördüm. Bu insanların buralarda farklı muameleye tabi tutulduğunu, itilip kakıldığını müşahade ettim. Bu uygulamalardan nasıl kahrolduklarını, buna rağmen içleri kan ağlayarak çaresizlik içinde boyunlarını büküp karabahtlarına yandıklarına şahit oldum.

Bu sempozyumda ortaya çıkan diğer bir gerçek de Türkiye'nin nasıl büyük ve güçlü bir mirasa sahip olduğudur. Türk olmayan Müslüman azınlıkların gözü ve kulağı Türkiye'de bulunuyor. Türk-Müslüman azınlıkların ümidi, hayali zaten Türkiye'dedir. Görülüyor ki Uzak Doğu, Afrika, Amerika ve bütün dünyadaki azanlık Müslümanlar, Türkiye'ye büyük bir sempati besliyorlar. Osmanlıyı ve O'nun varisi olan Türkiye'yi seviyorlar. Türkiye'den ilgi, hiç değilse bir güleryüz bekliyorlar. Bunun değeri elbette çok büyüktür. Günümüzde, özellikle, ileri milletler kendilerini tanıtmak, diğer milletlerden biraz sempati kazanmak, onların ilgisini çekmek için milyarlar sarfediyorlar. Akıl almaz yöntemler uyguluyorlar. Üzülerek görüyoruz ki ülkemizde bazı çevreler bu zengin mirasın farkında değiller. Hatta bazı çevreler bu mirası reddetmek, ülkemizle Onların arasına bir takım perdeler çekmek için var güçleriyle gayret gösteriyorlar.

Yine sempozyumda sunulan tebliğlerden anlıyoruz ki; ülke dışındaki Müslümanlarla ilgilenmek de, bize Osmanlıdan kalan bir mirasdır. Zira onların yardım talep edenlere el uzatma uygulaması zor zamanlarında bile ihmal etmedikleri önemli bir hizmet alanı idi. Bu ülkelerde ülkemize ve milletimize karşı hâlâ mevcut olan sempatinin tohumları da o zamanlarda atılmış, defalarca biçilip yokedilmeye çalışıldığı halde her seferinde, derinlerden, tekrar tekrar filizlenip ortaya çıkmıştır. Kendisinden yardım talep eden bu mazlum milletlere Osmanlı daima el uzatmış, bu maksatla Japonya, Çin, Sibirya ve Afrika'ya bilginler, din adamları ve uzmanlar göndermiştir. Afrika çöllerine gönderilen Emin Efendi, Ebubekir Efendi ve diğerlerinin gayretleri sayesinde bir takım yerel sultanlıklar kendi rızalarıyla Osmanlıya tabii olmuşlardır. Demek ki azınlık Müslümanlar ve dış Türklerle ilgilenmek de bize ecdadımızdan miras kalan ve ihmal edilmesi mümkün olmayan önemli bir misyondur.

Birileri çıkıp, "Kırgızistan'da, Türkmenistan'da ne işiniz var! Oralarda ilahiyat fakültesi ve okul açmak sizin göreviniz mi?" gibi sorular sormaya kalkışsa da, çok şükür bu misyona hem milletimiz, hem de devletimiz sahip çıkmaktadır. Bu maksatla dünyanın çeşitli yerlerine hizmetler götürülmekte okullar açılmaktadır.

Ülkemizde, ses çıkararak, derin uykuya dalanları uyandırmanın, milletimizi yanıltmaya çalışanlara engel olma, daha kısa bir ifade ile onları da aydınlatmanın öncelikli bir görev olduğu da ortaya çıkıyor.

Samsun

Kutlu Doğum Haftası her yıl olduğu gibi bu yıl da Samsun'da muhteşem etkinliklerle kutlandı.

Hafta münasebetiyle Samsun Cumhuriyet Meydanı'nda "Kitap Fuarı ve Kermes" düzenlendi. İstiklâl Marşı'nın okunmasıyla başlayan fuarın açış konuşmasını yapan Samsun Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Acar, Kutlu Doğum Haftasının ihyasıyla, insanların belli bir zeminde buluşacağını ifade ederek, Samsun'da hafta münasebetiyle yapılacak etkinlikler hakkında bilgi verdi.

Daha sonra bir konuşma yapan Samsun Belediye Başkanı Muzaffer Önder, Peygamber efendimizin, zayıfların hamisi, sınıf ve zümre farklılıklarını ortadan kaldıran, sosyal adaleti sağlayan bir insan olduğunu belirterek, Onun evrensel mesajının barış ve hoşgörü olduğunu söyledi.

Vali Metin İlyas Aksoy da yaptığı konuşmada, Peygamberimizin insanlığa sevgi ve eşitlik getirdiğini belirterek bunların Türk milletinin önderliğinde bütün dünyaya yayıldığını söyledi.

Tören konuşmalarını müteakip fuarın açılışı yapıldı.

Samsun şubemiz tarafından Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle yapılan diğer etkinlikler ise şunlar:

√ Samsun Merkez vaizlerinden oluşturulan bir ekip tarafından, Samsun Devlet Hastanesi, S.S. Kurumu Hastanesi, Güçsüzler Yurdu, Doğum ve Çocuk Bakımevi Hastanesi, Sosyal Hizmetler ve İl Müdürlüğü'ne bağlı yetiştirme yurtları

ziyaret edilerek, burada bulunan hastalar, yaşlılar ve çocuklara Kutlu Doğum anısına hediyeler verildi.

√ Samsun'daki Büyük Otel'de hanımlar için "Bilim ve Hz. Peygamber Açısından Zararlı Maddeler" konulu bir panel düzenlendi. Panele konuşmacı olarak Samsun Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı İbrahim Acar, Prof.Dr. Muhsin Koçak, Porf.Dr. Yüksel Kerim ve Prof.Dr. Cemil Çelik katıldılar. Aynı panel Yaşardoğu Kapalı Spor Salonu'nda bütün vatandaşlara açık olarak tekrar yapıldı.

√ Merkez Site Camii'nde şehitler için Mevlid-i Şerif okutularak, 1427 hatmin duası yapıldı.

√ Yaşardoğu Kapalı Spor Salonu'nda Yrd.Doç.Dr. Mehmet Okuyan tarafından "Davranış Modelleri Bağlamında Hz. Muhammed" konulu bir konferans verildi.

√ Kutlu Doğum Haftası süresince Samsun Ticaret ve Sanayi Odası öncülüğünde il merkezindeki esnaf halka indirimli satışlar yaptı.

√ İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı Aşevinde hafta süresince yoksul ve fakirlere iki öğün sıcak yemek verildi.

Bolvadin

Kutlu Doğum Haftası Bolvadin'de bir dizi etkinliklerle kutlandı. Hafta münasebetiyle Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Doç.Dr. Bünyamin Solmaz, Doç.Dr. H.Tekin Gökmenoğlu, Doç.Dr. Saffet Köse ve Arş.Gör. Abdülkerim Bahadır'ın katılımıyla bir panel düzenlendi.

Ayrıca hanımlara yönelik "Hz. Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu bir konferans ve piyes gerçekleştirilirken, Hz. Peygamber ve Gençlik konulu orta ve yükseköğretim gençliğine yönelik bir konferans tertip edildi.

Hafta münasebetiyle Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarının yer aldığı kitap sergisi açılırken, öğrencilere Peygamber Efendimizin Hayatını konu olan 500 adet kitap da ücretsiz olarak dağıtıldı.

Hafta münasebetiyle Türk tasavvuf musikisi ekipleri tarafından verilen konserler de halkın büyük ilgi ve beğenisine mazhar oldu.

Kırıkkale

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Kırıkkale şubemiz tarafından Hz. Peygamber'in Hayatından Davranış Modelleri konulu bir konferans düzenlendi. Yine hafta münasebetiyle Belediye tarafından bastırılan 3000 adet veda hutbesinin dağıtımı yapılırken, Kutlu Doğum Ormanı adı altında ağaç dikimi gerçekleştirildi.

Hafta münasebetiyle icra edilen va'z ve hutbelerde Peygamberimizin örnek ahlâkı anlatılırken, Mehteran bölüğü konser verdi, halka aşure dağıtıldı. Kırıkkale Şubemizin gerçekleştirdiği tasavvuf musikisi konserinde gül dağıtılarak insanların sevgi ve hoşgörü ortamında kaynaşmaları sağlandı.

Dörtyol

Kutlu Doğum Haftası Dörtyol'da da muhteşem etkinliklerle icra edildi.

Hafta münasebetiyle, Dörtyol, Kuzuculu, Karaköse, Yeniyurt, Yeşilköy Altınçağ ve Payas belediyelerine ait 28 otobüs ile ilçe merkezinden mahallelere yolcu taşıyan 30 adet minibüs yolcuları ücretsiz olarak taşırken, Dörtyol'da faaliyet gösteren altı poliklinikte görevli 13 doktor tarafından vatandaşlar ücretsiz muayene edildi.

Yine bu şubemizin gayretli çalışmaları neticesinde bir sünnet şöleni tertip edildi. Fakir ve kimsesiz 50 çocuk Op.Dr. Kenan Yüce başkanlığında bir sağlık ekibi tarafından ücretsiz sünnet edildi. Dörtyol şubemiz tarafından çeşitli hediyelerle gönülleri alınan çocukların sünnet şölenine, ilçe kaymakamı ve daire amirlerinin yanısıra kalabalık bir topluluk da iştirak etti.

Hafta münasebetiyle Dörtyol esnafı 20-26 Nisan tarihleri arasında "Kutlu Doğum Haftası Özel İndirim Kampanyası" başlatırken, bir fırın da bölge yatılı Kur'an kursunun birgünlük ihtiyacı olan ekmeği ücretsiz olarak verdi. Dörtyol'da hizmet veren bir lokanta da 21 Nisan günü vatandaşlara üç öğün ücretsiz yemek verdi.

Peygamber sevgisinin yaygınlaştırılması ve öğrencilerin Peygamberimizin hayatını öğrenmelerini temin amacıyla Siyer-i Nebi ve Hz. Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri isimli kitaplardan tüm okullara dağıtıldı.

Dörtyol Şubemiz hafta münasebetiyle bir de konferans düzenledi. Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu Üyesi Hasan Şakir Sancaktar ile Dörtyol Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Bekir Derin'in konuşmacı olarak katıldığı konferansta dinleyicilere gül takdim edildi.

Korkuteli

Antalya'nın şirin ilçesi Korkuteli'nde Kutlu Doğum Haftası, Şubemiz ve din görevlilerinin çalışmalarıyla 22 Nisan 1998 tarihinde Belediye Kültür Salonu'nda Peygamberimiz Hz. Muhammed konulu bir panelle kutlandı. Panele konuşmacı olarak katılan Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. İsmail Yakıt ile Antalya emekli il müftüsü Osman Müderrisoğlu, Peygamber Efendimizin birleştirici, hoşgörülü ve güzel ahlakını ön plana çıkaran mesajlar verdiler.

Şanlıurfa

Şanlıurfa Şubemiz de Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle bir konferans düzenledi. Konferansa Şanlıurfa Valisi Şahabettin Harput, Belediye Başkan Vekili M.Uğur Beyazgül, daire müdürleri ve kalabalık bir topluluk iştirak etti.

Konferansa başlamadan önce bir konuşma yapan Şanlıurfa Valisi Şahabettin Harput, İslâmiyetin bütün asırlara hitap ettiğini, insanlığın hem dünya hem de ahiret hayatını temin ettiğini söyledi.

Belediye Başkan Vekili M.Uğur Beyazgül de yaptığı konuşmada, cemiyetin huzur, mutluluk bulması, kardeşlik ve birlik içinde yaşaması için insanların Resulullahı örnek alması gerektiğini söyledi.

Açış konuşmalarını müteakip sohbetine başlayan Şanlıurfa İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. M.Kazım Yılmaz da Peygamberimizin siyasi, iktisadi ve kültürel konularda inkilap yaptığını ve sömürü düzenine son verdiğini belirterek, Peygamberimizin şahsiyetinden örnekler verdi.

Ordu

Ordu şubemiz bu yıl Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "Davranış Modelleri Bağlamında Hz. Muhammed ve Kur'an" konulu bir konferans düzenledi. Konferansa Ordu Vali Yardımcısı A.Selim Parlar, Belediye Başkanı Fikret Türkyılmaz, Ziraat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Nurettin İsmailçelebioğlu, daire müdürleri ile çok sayıda kalabalık vatandaş topluluğu katıldı.

Konferansa konuşmacı olarak katılan 19 Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim görevlisi Yrd.Doç.Dr. Mehmet Okuyan tebliğinde Kur'an'ı anlayarak yaşamak gerekliliğinin üzerinde durdu.

Boğazlıyan

Kutlu Doğum Haftası Boğazlıyan Şubemizin gayretli çalışmalarıyla bu yıl da coşkuyla kutlandı.

Hafta başında "Gül Günü Kampanyası" sebebiyle bütün daire amirleriyle birlikte; memurlara, hastanede yatan hastalara, cezaevindeki tutuklulara, vatani görevini ifa eden mehmetçiklere ve esnafa gül dağıtıldı.

Hafta içerisinde; Uzunlu, Devecipınar, Ovakent, Yenipazar, Yamaçlı, Özler kasaba belediyeleri ile Çakmak ve Poyrazlı köylerine ait araçlar ücretsiz yolcu taşırken, Şubemizce fakir ve başarılı öğrencilere aynî ve nakdî yardımlarda bulunuldu.

Haftanın son günü, Kayseri İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr. Abdurrahim Güzel tarafından bir de konferans verildi. Abdurrahim Güzel'in kendi girişimiyle özel olarak yaptırdığı gül lokumu da dinleyicilere ikram edildi.

Ayaş

Ayaş şubemiz de Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "Uyuşturcu" konusunda bir Panel düzenledi. Oturum Başkanlığını Prof.Dr. Mücteba Uğur'un yaptığı ve "İnsana bağımlılık yapan kötü alışkanlıklar" başlıklı bir de tebliğ sunduğu panele konuşmacı olarak; Dr.Seyfettin Erşahin, Bala Müftüsü Kemal Cengiz katıldılar. İlahilerin de söylendiği panelde Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Alparslan Özyazıcı tarafından "Zararlı alışkanlıklar ve insan sağlığına zararları" konulu bir slayt gösterisi yapıldı.

Çorum

Çorum şubemiz hafta münasebetiyle "Kötü Alışkanlıklara Karşı Peygamber Efendimizin Tavrı" konulu bir panel düzenledi. Oturum başkanlığını Çorum İlahiyat Fakültesi Dekanı Prof.Dr. Hüseyin Algül'ün yaptığı panele konuşmacı olarak; İlahiyat Fakültesi öğretim görevlilerinden Yrd.Doç.Dr. Ahmet Sezikli, Yrd.Doç.Dr. Naci Kula ve Arş.Gör. Kaşif Hamdi Okur katıldılar.

Halkın yoğun ilgi gösterdiği ve Çorum Belediyesi Türk Tasavvuf Musikisi Topluluğu'nun verdiği konserle sona eren panele, Vali Yardımcısı, Ahmet Arabacı, Erdoğan Ülker, Kamil Sarıarslan, Belediye Başkanı Prof.Dr. Arif Ersoy, siyasi parti temsilcileri, daire amirleri ve öğrenciler de iştirak ettiler.

Çorum Müftülüğü ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'nün organizesiyle, Çorum İmam-Hatip Lisesi ve Anadolu İmam-Hatip Lisesi Müdürlüğü'nün yönetiminde İmam-hatip Liseleri Arası Kur'an-ı Kerim ve Ezan Okuma Yarışması'nın Türkiye finalini gerçekleştirdi. Yarışma neticesinde Kur'an-ı Kerim Okuma dalında Karabük Merkez İmam-Hatip Lisesi Öğrencisi Ahmet Saygı birinci olurken, Ezan Okuma Yarışması dalında da Bursa İznik İmam-Hatip lisesi Öğrencisi Ramazan Uysal birinci oldu.

Kale

Kutlu Doğum Haftası bu yıl Kale Şubemizde konferans ve düzenlenen yarışmalarla kutlandı.

Hafta münasebetiyle düzenlenen konferansa konuşmacı olarak Süleyman Demirel Üniversitesi öğretim üyelerinden Yrd.Doç.Dr. Nasuh Günay ve Antalya İl Müftü Yardımcısı Mehmet Demirhan Hz. Peygamberde insan sevgisi konusu üzerinde birer konuşma yaptılar.

Konferansı müteakip Kur'an kursu öğrencileri arasında düzenlenen bilgi yarışmasında dereceye giren öğrencilere çeşitli hediyeler verildi ve davetlilere yemek ikram edildi.

Harmancık

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Harmancık şubemiz tarafından "Uyuşturucu ve Bağımlılık Yapan Maddelere Karşı Peygamberimizin Tavrı" konulu bir panel düzenlendi. Oturum Başkanlığını Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Yrd.Doç.Dr. Ali Kaya'nın yaptığı panele konuşmacı olarak; Yrd.Doç.Dr. Salih Karacabey ve Yrd.Doç.Dr. Asım Yediyıldız katıldı.

Uyuşturucu maddelerin dinimizce haram kılınmasının hikmeti ve insan vücudunda meydana getirdiği zararların anlatıldığı panele kalabalık bir vatandaş topluluğunun yanı sıra, Kaymakam Muammer Balcı, daire amirleri ve civar ilçe müftüleri de iştirak etti.

Biga

Hafta münasebetiyle Biga Şubemiz tarafından da "Kötü Alışkanlıklara Karşı Peygamberimizin Tavrı" konulu bir panel düzenlendi. Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Dr. Cafer Karadaş'ın oturum başkanlığını yaptığı panele konuşmacı olarak; aynı fakülteden Öğrt. Gör. M.Emin Maşalı, Arş.Gör. Abdullah Kartal, Arş.Gör. Adem Apak katıldılar.

İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Servet Aydın'ın Peygamberimizin hayatından davranış örnekleri sunmasını müteakip, panelistler Peygamberimizin kötü alışkanlıklara karşı davranış modellerinden örnekler verdiler. Panel sonunda Biga şubemiz tarafından panele katılanlara "Peygamberimiz Hz. Muhammed" isimli kitap hediye edildi.

Alanya

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Alanya Şubemizin düzenlediği panel, Alanya Ticaret ve Sanayi Odası toplantı salonunda yapıldı. Konukların karanfillerle karşılandığı panele Kestel Belediye Başkanı İsa Küçülmez, siyasi parti temsilcileri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Süleyman Demirel Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr. Ramazan Buyrukçu, Antalya Emekli Müftüsü Osman Müderrisoğlu, Manavgat İlçe Müftüsü Ömer Kocaoğul ve Alanya İlçe Müftüsü Muhammet Gevher'in konuşmacı olarak katıldığı panele gösterilen ilgi büyüktü.

Pervari

Pervari Şubemiz de Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "Hz. Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu bir konferans düzenledi. D.Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Doç.Dr. Hulusi Kılıç'ın konuşmacı olarak katıldığı konferansta, Peygamber Efendimizin örnek şahsiyeti sergilenerek, insanların onu örnek alması gerekliliği üzerinde duruldu. Çok sayıda vatandaşın katıldığı konferansta özellikle kadınların haklarına riayet edilmesi gerekliliği vurgulandı.

Derepazarı

Derepazarında ilk defa bu yıl tertip edilen Kutlu Doğum Haftası büyük bir heyecan ve coşkuyla kutlandı. Hafta münasebetiyle lise öğrencileri arasında "Türklerde Peygamber Sevgisi", ilköğretim okulları öğrencileri arasında "Peygamber Sevgisi", Derepazarı Müftülüğü'ne bağlı Kur'an kursları arasında da, kültürel ve dinî ağırlıklı bilgi yarışması ile Kur'an ve Ezanı güzel okuma yarışmaları tertip edildi.

Yarışmalar neticesinde dereceye giren öğrencilere Derepazarı Şubemiz tarafından çeşitli hediyeler verildi.

Yine hafta münasebetiyle Rize İlahiyat Fakültesi Dekan Yardımcısı Yrd.Doç.Dr. Yaşar düzenli tarafından "Peygamberimizin Hayatından Model Davranışlar" konulu bir konferans verildi.

Nazilli

Hafta münasebetiyle Nazilli Şubemiz, Ahmet Şensan Kültür Merkezinde "Uyuşturucu ve Bağımlılık Yapan Maddelere Karşı Peygamber Efendimizin Tavrı" konulu bir konferans düzenledi.

Konferansta bir açış konuşması yapan Nazilli Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Yüksel Kaymak Peygamberimizin şahsiyeti hakkında bilgiler verdi. Daha sonra Doç.Dr. İbrahim Emiroğlu uyuşturucunun zararları ve Peygamberimizin bu konu hakkındaki tutumunu dinleyicilere aktardı.

Erzincan

Erzincan Şubemiz hafta münasebetiyle "Hz. Peygamberimizin Hayatından Davranış Modelleri" konulu bir konferans düzenledi. Çok sayıda vatandaşın dinleyici olarak katıldığı ve sorularının da cevaplandırıldığı konferansta, Müftü Yardımcısı Mehmet Kurt, Hz. Peygamberin yaşantısından örnekler verdi.

Yine hafta münasebetiyle Müftülük konferans salonunda, Atatürk Üniversitesi İlahiyat fakültesinden Prof.Dr. Osman Türer, Porf.Dr. Sadık Kılıç, Erzincan İlahiyat Meslek Yüksek Okulu Müdürü Prof.Dr. Mustafa Baktır ile Erzincan Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı İlhan Aydın'ın katılımıyla bir panel düzenlendi. Panelde sunulan tebliğlerde ayet ve hadisler ışığında Peygamberimizin hayatından çeşitli örnekler verdiler.

Kars

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle bu yıl Kars şubemiz tarafından "Hz. Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu bir panel düzenlendi. Konuşmacı olarak Kars Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Selami Emen, Erzurum Atatürk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Yrd.Doç.Dr. Tevhit Bakan, Yrd.Doç.Dr. Ömer Özden'in katıldığı panelde; Peygamberimizin çocukluğu, gençliği, Peygamberlik dönemi, aile yapısı, ilme ve ilim adamlarına verdiği önem dile getirildi.

Ayrıca Kars'ta bulunan liseler arasında "Gençliğin kötü alışkanlıklardan korunmasında Hz. Peygamberin metodu" konulu kompozisyon yarışması, imam-hatipler arasında da "Aile reisi olarak Hz. Muhammed" konulu hutbe yarışması düzenlendi. Yarışma sonunda dereceye girenler Kars Şubemiz tarafından ödüllendirildi.

Sincanlı

Sincanlı Şubemiz tarafından düzenlenen "Hz. Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu konferans, çok kalabalık dinleyici topluluğunun katılımıyla Belediye Düğün Salonu'nda gerçekleştirildi.

Konferansa dinleyici olarak, İl Müftü Vekili Mehmet Çabuk, Sincanlı Kaymakamı Cemal Yıldız, Belediye Başkanı Raşit Zeybek, Garnizon Komutanı Ender Apaydın, ilçe daire amirleri ve kabalık bir topluluk katıldı.

İstiklâl Marşı ve Kur'an-ı Kerim okunmasıyla başlayan konferansın açılış konuşmasını Sincanlı Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Osman Şep yaptı. Açılış konuşmasından sonra kürsüye gelen Diyanet İşleri Başkanlığı Başkanlık Vaizi Ahmet Lale'nin konuşması ilgiyle dinlendi.

Yenice

Yenice Şubemiz de Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Yenice Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı 41 okul ile Yenice Halk Eğitim Kütüphanesi'ne Diyanet İşleri Başkanlığı ile Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarından oluşan kitap seti hediye etti. Yenice şubemiz ayrıca, düzenledikleri panele katılan izleyicilere de 400 adet kitabı hediye etti.

Tosya

Tosya Şubemiz Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle "Kötülüklere Karşı Peygamber Efendimizin Tavrı" konulu bir konferans düzenledi. Konuşmacı olarak Çorum İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr. Salim Ögüt'ün katıldığı konferansa 1500 civarında vatandaş iştirak etti. Yoğun ilgi gösterilen konferansta Salim Öğüt, Peygamber Efendimizin hayatından örnekler vererek, Peygamberimizin kötülüklere karşı tutum ve davranışını anlattı.

Ayrıca hafta içerisinde Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınlarının satılacağı "Diyanet Yayınları Satış Yeri" de hizmete açıldı.

Yenimahalle

Yenimahalle Şubemiz hafta münasebetiyle "Hz.Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu bir konferans düzenledi. Konuşmacı olarak Yenimahalle Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Mahmut Saruhan ile Ankara Merkez Vaizi Hayrettin Şahin'in katıldığı konferansa, kalabalık bir topluluğun yanısıra Yenimahalle Kaymakamı Orhan Kırlı, Yenimahalle Belediye Başkanı Abdurrahman Oğultürk, Mamak Eski Kaymakamı Alim Koçer ve daire amirleri de iştirak ettiler.

Çerkeş

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Çerkeş Şubemiz tarafından Belediye nikah salonunda "Kötü Alışkanlıklara Karşı Peygamber Efendimizin Tavrı" konulu bir konferans düzenlendi.

İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı İdris Çatmaktaş'ın açış konuşmasını müteakip Çorum İlahiyat Fakültesi Öğretim Görevlisi Yrd. Doç.Dr. İsmet Altınkardeş tarafından konferans verildi.

İlçede ilk defa böyle bir kültürel faaliyetin gerçekleştirilmiş olması, halkın büyük ilgi ve memnuniyetine mazhar oldu.

İçel

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle, İçel Şubemizin gayretli çalışmaları neticesinde İçel'de çeşitli etkinlikler gerçekleştirildi.

Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi ve Selçuk Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Mustafa Uzunpostalcı tarafından "Alkol ve Uyuşturuculara Karşı Peygamber Efendimizin Tavrı" konulu bir konferans verildi. Uyuşturucu maddelerinin yasaklanışının ayet ve hadislerle anlatıldığı konferansta dinleyiciler tarafından yöneltilen sorular da cevaplandırıldı.

Yine aynı konuda bayanlara yönelik bir de panel düzenlendi. Kur'an kursu öğreticilerinden Döndü Değirmencioğlu'nun başkanlığını yaptığı panele, konuşmacı olarak, Ayten Yılmaz ve Zeynep İğde katıldılar. Panelde Peygamber Efendimizin şahsiyeti ve yaşam şekli dinleyicilere anlatıldı.

Şubemiz tarafından "Kutlu Doğum Aşı" adı altında vatandaşlara etli plav ikram edilirken, İçel Müftülüğünce İslâm büyüklerinin ruhu için okutulan 312 hatmin duası da kalabalık bir cemaat huzurunda yapıldı.

Ayrıca İçel Müftülüğü tarafından oluşturulan bir ekip, hastane, huzurevi ve yetiştirme yurtlarını ziyaret ederek yaşlı ve kimsesizlerin gönlünü aldı.

Hafta kutlamalarına iştirak eden Kur'an kursları da Mersin'in en büyük camisi olan Hz. Mikdat Camii avlusunda bir kermes düzenlediler.

Ereğli

Ereğli Şubemiz tarafından Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle düzenlenen "Hz. Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu konferans büyük ilgi gördü. Site Düğün Salonunda düzenlenen konferansa konuşmacı olarak Konya Müftü Yardımcısı Mehmet Emin Parlaktürk katıldı. Ereğli Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı H.Ahmet Ögüt'ün günün mana ve önemini belirten konuşmasını müteakip Mehmet Emin Parlaktürk Peygamberimizin hayatından örnekler sundu.

Balıkesir

Bu yıl Kutlu Doğum Haftası Balıkesir Şubemiz tarafından büyük bir coşku ve çeşitli etkinliklerle kutlandı.

Hafta münasebetiyle bayan Kur'an kursu öğreticilerinin hazırladığı Kutlu Doğum Hanım El İşleri Kermesi düzenlendi. Üç gün süren kermese ilginin de bir haylı fazla olduğu gözlendi.

Şubemiz ve İl Sağlık Müdürlüğü işbirliğiyle Kan Bağışı Kampanyası başlatıldı. Vatandaşların ilgi gösterdiği kampanya neticesinde 95 ünite kan alındı.

Kur'an kursları arasında bilgi yarışması da düzenleyen Balıkesir Şubesi, yarışma neticesinde dereceye giren öğrencilere çeşitli ödüller verdi.

Balıkesir Şubesi bu etkinliklerin yanısıra "Hazreti Paygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu bir de panel düzenledi. İzleyicilerin yoğun ilgi gösterdiği panele konuşmacı olarak, Prof.Dr. Hamdi Döndüren, Doç.Dr. A.Lütfi Kazancı ve Doç.Dr. Akif Köten katıldılar.

Mut

Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle, Vakfımız Mut Şubesinde bir kutlama merasimi yapıldı. Vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği ve bir bayram havası içinde geçen merasimde herkes birbirinin Kutlu Doğum Haftasını tebrik etti. Kutlama merasimini müteakip Mut Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Nusret Karabiber tarafından "Alkol ve Uyuşturuculara Karşı Peygamberimizin Tavrı" konulu bir konferans verildi.

Sarıkaya

Sarıkaya Şubemiz tarafından Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle düzenlenen "Gül Günü Kampanyası' çerçevesinde, Müftülük, Belediye ve eczaneler işbirliği ile, İlçe Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanlığında oluşturulan bir ekip tarafından, Kaymakamlık, Adliye, Jandarma, Askerlik Şubesi, Okullar, Sağlık Ocakları, Hastaneler başta olmak üzere tüm resmi kurum ve kuruluşlar ziyaret edilerek gül takdim edildi.

Şubemizce bir de Panel düzenlendi. Kayseri Müftüsü Necmettin Nursaçan ile Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Ahmet Coşkun'un katıldığı panelde dinleyicilere gül ile gül lokumu ikram edildi.

Osmancık

Kutlu Doğum Haftası Osmancık'da Belediye Kültür Salonu'nda düzenlenen "Kötü Alışkanlıklara Karşı Peygamber Efendimizin Tavrı" konulu bir konferansla kutlandı. Konuşmacı olarak Çorum İlahiyat Fakültesi öğretim üyelerinden Yrd.Doç.Dr. Muhit Mert'in katıldığı konferansta iyi bir toplumun oluşabilmesi için kötü alışkanlıklardan uzak durulması gerektiği vurgulanarak Peygamber efendimizin bu konudaki mücadelesi anlatıldı.

Ayrıca Osmancık Şubemiz tarafından düzenlenen şiir yarışmasında dereceye giren öğrencilerin ödülleri de konferanstan sonra takdim edildi

Adana

Kutlu Doğum Haftası etkinlikleri çerçevsinde Adana'da "Toplumun Gelişmesinde Kadının Yeri" konulu bir konferans düzenlendi. Konuşmacı olarak Adana Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı İsmet Selim'in katıldığı konferansta İslâmın kadına verdiği önem anlatılarak, toplumumuzda kadının saygın bir yerinin olduğu vurgulandı ve İslâmın kadına Allah'ın yarattığı en mümtaz varlık olarak baktığı dile getirildi.

Ayet ve hadislerle kadının önemli bir mevkiye sahip olduğunun anlatığıldığı konferansa özellikle kadınların yoğun bir ilgi gösterdiği dikkati çekti.

Keles

Keles Şubemiz de Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle bir konferans ve bir panel düzenledi.

Belediye Düğün Salonu'nda gerçekleştirilen "Hz.Peygamberin Sağlığa Verdiği Önem" konulu konferansa konuşmacı olarak Yrd.Doç.Dr. Ali Kaya katıldı. Ali Kaya konferansta İslâm dininin sağlığa verdiği önem üzerinde durarak, insan sağlığını tehdit eden zararlı maddelerden uzak durulmasının şart olduğunu anlattı.

İlçe Merkezindeki Belediye Düğün Salonunda düzenlenen "Hz.Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri" konulu bir panelin oturum başkanlığını Yrd.Doç.Dr. Ali Kaya yaptı. Panele konuşmacı olarak Yrd.Doç.Dr. Asım Yediyıldız ve Yrd.Doç.Dr. Salih Karacabey katıldılar.

Harmandemirciler Köyü İlköğretim Okulu salonunda düzenlenen "Hz. Peygamberin Model Ahlâkı İçerisinde Aile ve Kadının Yeri" konulu panele ise konuşmacı olarak Keles Müftüsü ve Vakfımız Şube Yönetim Kurulu Başkanı Veyis Polat, Keles İmam-Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmeni Adnan Çalışkan ve Keles İmam-Hatip Lisesi Müdür Yardımcısı Salih Arslan katıldılar.

Bunlara ilaveten Baraklı Köyü İlköğretim Okulunun salonunda da "Hz. Peygamberin Güzel Ahlakı ve İnsana Verdiği Değer" konulu bir panel düzenlendi.

Bursa

Kutlu Doğum Haftası Bursa'da bir dizi etkinliklerle icra edildi.

Bursa Şubemizin hafta münasebetiyle başlattığı kan bağışı bir hafta süreyle devam etti. Vatandaşların yoğun ilgi gösterdiği kampanyada vatandaşlara Şubemiz tarafından sevgi ve hoşgörünün sembolü olan gül takdim edildi.

Bursa Şubemiz bu haftada yaşlılarımızın gönlünü almak amacıyla huzurevlerine ziyaretler düzenleyerek, yaşlılarımızla sohbet etmiş, pasta ve gül ikramında bulunmuştur. Bunların yanısıra Özel Hayat Hastanesi de hafta münasebetiyle bir gün boyunca vatandaşları ücretsiz muayene etti.

Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanlığı da Orhangazi Parkı'nda 5000 kişiye Kutlu Doğum helvası ikram etti.

Bursa Şubemiz bu sosyal etkinliklerin yanısıra, kültürel alanda da panel ve konferanslar tertip etti. Tayyare Kültür Merkezi Salonu'nda "Din Toplum ve Sağlık Açısından Kötü Alışkanlıklar" konulu bir panel düzenleyen Bursa şubemiz, Osmangazi ilçesinde "Uyuşturucu ve Bağımlılık Yapan Maddelere Karşı Peygamberimizin Tavrı" konulu konferans, Yıldırım ilçesinde de "Hz.Peygamberin İnsan Fıtratını Koruma Hususundaki Davranış Modelleri" konulu panel tertip etti.

Mevlit ve ilahiler de okutan Bursa Şubemiz, İbrahim Benlioğlu'nun yönetici ve solist olarak katıldığı "O'nun için Bestelenenler" isimli tasavvuf musikisi konseri de düzenledi.

İstiklâl Marşı'nın Tahlili

Yaşar ÇAĞBAYIR,
TDV Yayınları, 420 Sh.,
1998 Ankara

İnsanların, fertlerin alt şuurları olduğu gibi milletlerin, insan topluluklarının da alt şuurları vardır. Buna kollektif şuur diyoruz. Belki eskilerin ma'şerî vicdan dedikleri şey de budur. Bizim İstiklâl Marşımız, Mehmet Âkif'in kaleminden volkan gibi fışkıran, bu büyük milletin, bu milletlerin en büyüğünün ma'şerî vicdanı, kollektif alt şuurudur. Gene belki onu hissettiği için Âkif, şiirine imza koymamış, verilen mükâfatı kabul etmeyip bir hayır cemiyetine bağışlamıştır. Gene onun için İstiklâl Marşı'nı, şiirlerini topladığı Safahat'a almamıştır. Kahraman ordumuza ithaf etmiştir. O kahraman ordu ki bizzat millettir. O kahraman ordu ki hem kahraman, hem halâskâr, hem milletin her şeyidir.

Prof.Dr. Ayhan Songar

İstiklâl Marşımız da İstiklâl Savaşımız kadar muazzam bir eserdir. Birini vatan evlâtları kanlarıyla, canlarıyla; tükenmez emekleriyle, alınterleriyle; diğerini de Millî Şair Mehmet Âkif, engin kültürü, köklü imanı, sağlam kafası, güçlü kalemiyle yazmışlardır. Millî Marşımızın bütünündeki ifade, bin iki yüz sene önce Bilge Kağan'ın taşa kazınmış şu sözlerinin, başka bir tarihî olay içinde tekrarından başka birşey midir? "Ey Türk milleti, üstte gök çökmedikçe, altta yer delinmedikçe senin elini (yurdunu), töreni (devletini, düzenini) kim bozabilir?" Allah (c.c.)'ın izniyle kimse bozamaz, ebediyete kadar yaşayacaktır.

İstiklâl Marşı'nda bir milletin gururu, kendine güveni; haklılığını haykırışı; haklarını elde edebilme ve elde tutabilme gayretinin temeli; hür ve müstakil yaşayabilmek için taşıdığı imanın kaynağı; Yüce Allah (c.c.)'a teslimiyetin ve geleceğe uzanan duası vardır.

İstiklâl Marşı, Müslüman Türk milleti için bir duadır: Devlet-i ebed müddet duası...

Türkiye Diyanet Vakfı Yayınlarının 1998 Nisan ayında işletme merkezi ve yayınevlerinde en çok satılan yayınların listesi

Basılı Yayınlar

1. Kur'an-ı Kerim (çeşitli boylarda) ve Kur'an-ı Kerim Meali
2. Peygamberler Tarihi
3. İbadet Rehberi
4. Açıklamalı Dua Kitabı
5. Hz. Peygamberin Hayatından Davranış Modelleri
6. İstiklâl Marşı'nın Tahlili
7. İyi Müslüman
8. Fetvalar
9. Günümüz Alevîliği
10. Eş Olarak Hz. Peygamber
11. Hilal ve Haç Çekişmesi
12. Alevîlik ve Bektaşîlik Tartışmaları
13. Hadis Usûlü
14. Alperenler Destanı
15. Üsküp'ten Kosova'ya

Yabancı Dildeki Yayınlar

Almanca

1. Erlaubtes Und Verwehrtes (Helaller - Haramlar)
2. Der İslam (İslâma Giriş)

İngilizce

1. Verses From The Glorious Koran And The Scintific Facts (Kur'an-ı Kerim'den Ayetler ve İlmî Gerçekler)
2. Islam Our Choice (Tercihimiz Niçin İslâm)
3. Introduction To Islam (İslâm'a Giriş)

Hayret Makamında(*)

Kararmış gönüllerin sultanısın efendim
Çözülmemiş dillerin lisanısın efendim
Sonsuzluk sırrının esrarısın efendim
Kevser havuzunun menbaısın efendim
Ey rahmet deryasının ebedî nuru
Gülsün gülşensin biriciksin efendim

Hicretin mekânsızlık yurduna
Miracın sultanlar sultanına
Dua ve niyazın ümmetine sevgi dolu
Selâm sana melekler korosundan
Ey sönmeyen meş'ale yegâne umut
Gülsün gülşensin biriciksin efendim

Dergâhına varmayan nasıl sürsün izini
Kana kana içtikçe kanmaz susuzluğu
Kanatlanır gönüller gerçek gönül yurduna
Arayan bulamaz sevdalılardan gayri
Ey diriliş yolunun kutlu önderi
Gülsün gülşensin biriciksin efendim

Bir ömrün hulâsası hicran üzredir
Şikâyetim hâlimi beyan üzredir
Akıl kabına sığmaz gönül titrer huzurda
İşte burası senin yüz sürdüğün yerdir
Ey sabrın ve çilenin gerçek efendisi
Gülsün gülşensin biriciksin efendim

Huzuruna geldim hayret makamındayım
Ölüm ve dirim el ele dans eder
Zaman durur ve mahşerî bir harita
Mutlak akıbet kaçınılmaz yüzleşme
Ey korkuları giderici muinin sevgilisi
Gülsün gülşensin biriciksin efendim

Mehmet ERDOĞAN

(*) Bu şiir Nisan 1998'de Mekke'de kaleme alınmış ve Medine'de Peygamberin huzurunda dua olarak okunmuştur.

29 Mayıs Tıp Merkezi

Sağlığınız bize emanet

Adres : İlker 1. Cadde Girişi 10. Sokak No: 2 (Rıfat Börekci Camii Yanı) Tel : (312) 479 93 41 - 44 • Fax : (312) 479 93 40 Dikmen / Ankara